Ο μικρός πρίγκιπας

Ο μικρός πρίγκιπας, φτάνοντας στη Γη, δοκίμασε, λοιπόν, μεγάλη έκπληξη μη βλέποντας κανέναν. Είχε αρχίσει κιόλας να φοβάται πως είχε αποβιβαστεί σε λάθος πλανήτη, όταν ένα δακτυλίδι στο χρώμα του φεγγαρόφωτου σάλεψε στην άμμο.

– Καλησπέρα, είπε στην τύχη ο μικρός πρίγκιπας.

– Καλησπέρα, απάντησε το φίδι.

– Σε ποιον πλανήτη έχω πέσει; ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

– Στη Γη, στην Αφρική, αποκρίθηκε το φίδι.

– Α!... Δεν υπάρχει λοιπόν κανείς στη Γη;

– Εδώ είναι η έρημος. Δεν υπάρχει κανείς στις ερήμους. Η Γη είναι μεγάλη, είπε το φίδι.

Ο μικρός πρίγκιπας κάθισε σε μια πέτρα και σήκωσε τα μάτια στον ουρανό:

– Αναρωτιέμαι, είπε, αν τ' αστέρια είναι φωτισμένα για να μπορεί μια μέρα ο καθένας να ξαναβρεί το δικό του. Κοίτα τον πλανήτη μου. Είναι ακριβώς από πάνω μας... Αλλά τι μακριά που είναι!

– Είναι όμορφος, είπε το φίδι. Τι έρχεσαι να κάνεις εδώ;

– Έχω δυσκολίες με ένα άνθος, είπε ο μικρός πρίγκιπας.

– Α! έκανε το φίδι.

Και σώπασαν.

– Πού είναι οι άνθρωποι, συνέχισε ύστερα από λίγο ο μικρός πρίγκιπας. Νιώθει κανείς λιγάκι μοναξιά μέσα στην έρημο...

– Μοναξιά νιώθεις κι ανάμεσα στους ανθρώπους, είπε το φίδι.

Ο μικρός πρίγκιπας το κοίταξε για κάμποσο:

– Είσαι παράξενο ζώο, του είπε τέλος, λεπτό σαν δάκτυλο...

– Αλλά είμαι πιο δυνατό από το δάκτυλο ενός βασιλιά, είπε το φίδι.

Ο μικρός πρίγκιπας χαμογέλασε:

– Δεν είσαι πολύ δυνατό... δεν έχεις ούτε καν πόδια... δεν μπορείς ούτε να ταξιδέψεις.

– Μπορώ να σε μεταφέρω πιο μακριά από ό,τι ένα πλοίο, είπε το φίδι.

Τυλίχτηκε γύρω από τον αστράγαλο του μικρού πρίγκιπα σαν χρυσό βραχιόλι:

– Όποιον αγγίζω, τον ξαναβάζω στο χώμα από όπου βγήκε. Αλλά εσύ είσαι αγνός και έρχεσαι από ένα αστέρι...

Ο μικρός πρίγκιπας δεν απάντησε.

– Μου προκαλείς τον οίκτο, τόσο αδύναμος που είσαι, πάνω σ' αυτή τη Γη από γρανίτη. Μπορώ να σε βοηθήσω μια μέρα, αν νοσταλγήσεις πάρα πολύ τον πλανήτη σου.

– Ω! Κατάλαβα πολύ καλά, είπε ο μικρός πρίγκιπας, αλλά γιατί μιλάς πάντα με αινίγματα;

– Τα λύνω όλα, είπε το φίδι.

Και σώπασαν.

Αντουάν ντε Σαιντ Εξυπερύ, «Ο μικρός πρίγκιπας», εκδ. ΜΙΝΩΑΣ

Ο μικρός πρίγκιπας

1. Διαβάζοντας προσεκτικά το κείμενο μπορείτε να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις; (Κρατήστε σύντομες σημειώσεις για καθεμία από αυτές.)

   α. Ποιοι είναι οι ήρωες του αποσπάσματος
   β. Σε ποιον πλανήτη βρέθηκε ο μικρός πρίγκιπας; Σε ποια ήπειρο;
   γ. Από πού ξεκίνησε το ταξίδι του ο μικρός πρίγκιπας;
   δ. Πώς είναι το πλάσμα που συνάντησε στη Γη; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του;
   ε. Ποιες δυνάμεις διαθέτει αυτό το πλάσμα, σύμφωνα με το κείμενο;

2. Με τη βοήθεια των σημειώσεων που κρατήσατε παρουσιάστε στην τάξη μια σύντομη περίληψη του αποσπάσματος (μέχρι 100 λέξεις).

3. Στο κείμενο γίνεται λόγος για την ήπειρο της Αφρικής. Γνωρίζετε άλλες ηπείρους; Ποιες είναι αυτές; Προσπαθήστε να τις βρείτε στον παγκόσμιο χάρτη.

4. Στη συνέχεια, χωρίζεστε σε ομάδες (όσες είναι οι ήπειροι) και παίρνετε μέρος σε ένα διαγωνισμό στην τάξη. Ψηφίζετε πέντε συμμαθητές σας για κριτική επιτροπή. Βρίσκετε πληροφορίες για τη δική σας ήπειρο και παρουσιάζετε τα στοιχεία στην τάξη.
   Μην ξεχάσετε να πείτε πού βρίσκεται, πόσος είναι ο πληθυσμός της, ποιες είναι οι χώρες που την αποτελούν, τι γλώσσες μιλάνε σε κάθε χώρα.

5. Στη συνέχεια, ζωγραφίζετε την ήπειρο που διαλέξατε και κρεμάτε τη ζωγραφιά σας σε μια γωνιά της τάξης. Πάνω στη ζωγραφιά τοποθετείτε σε χαρτί τις πληροφορίες που μαζέψατε γι' αυτή.
   Η κριτική επιτροπή ψηφίζει για την καλύτερη ομάδα (αυτή που συγκέντρωσε σημαντικά και ενδιαφέροντα στοιχεία και τα παρουσίασε με ολοκληρωμένο τρόπο).

6. Ο μικρός πρίγκιπας βρέθηκε σε μια έρημο πάνω στη Γη. Πώς φαντάζεστε μία έρημο; Ζουν άνθρωποι εκεί; Βρέχει συχνά ή σπάνια; Υπάρχουν φυτά ή ζώα; Θα μπορούσατε να ζήσετε εσείς σε μία έρημο; Μπορείτε να βρείτε περισσότερα στοιχεία για τις ερήμους από μια εγκυκλοπαίδεια και να τα παρουσιάσετε στην τάξη.

7. Σκεφτείτε ότι είστε ο μικρός πρίγκιπας και λέτε στο φίδι πώς είναι ο πλανήτης απ΄ όπου κατεβήκατε. Γράψτε λίγα λόγια για το πώς φαντάζεστε αυτόν τον πλανήτη (μέχρι 100 λέξεις). Οι ερωτήσεις της προηγούμενης δραστηριότητας μπορούν να σας βοηθήσουν.

8. Βρίσκουμε και συμπληρώνουμε τα κατηγορούμενα.
Σύμφωνα με το κείμενο:

Η Γη είναι _____ .

Ο πλανήτης του μικρού πρίγκιπα είναι _____ .

Το φίδι είναι παράξενο _____ .

Το φίδι δεν είναι πολύ _____ .

Το φίδι λέει ότι ο μικρός πρίγκιπας είναι _____ και _____ .

Θυμηθείτε!
Το κατηγορούμενο μας λέει τι είναι κάτι, τι είναι κάποιος.
π.χ. Η Γη είναι μεγάλη
Ρωτάμε: «Ποιος είναι;»
Απαντάμε: «Η Γη»
Ρωτάμε: «Τι είναι;»
Απαντάμε: «Μεγάλη» (κατηγορούμενο)

9. Ακολουθεί ένα σταυρόλεξο. Μπορείτε να το λύσετε;

1. Δεν έχει δύναμη, ανίσχυρος, εξαντλημένος
2. Έχει δύναμη, ισχυρός, γερός
3. Κοντός, λίγος, σύντομος
4. Ωραίος, ευχάριστο

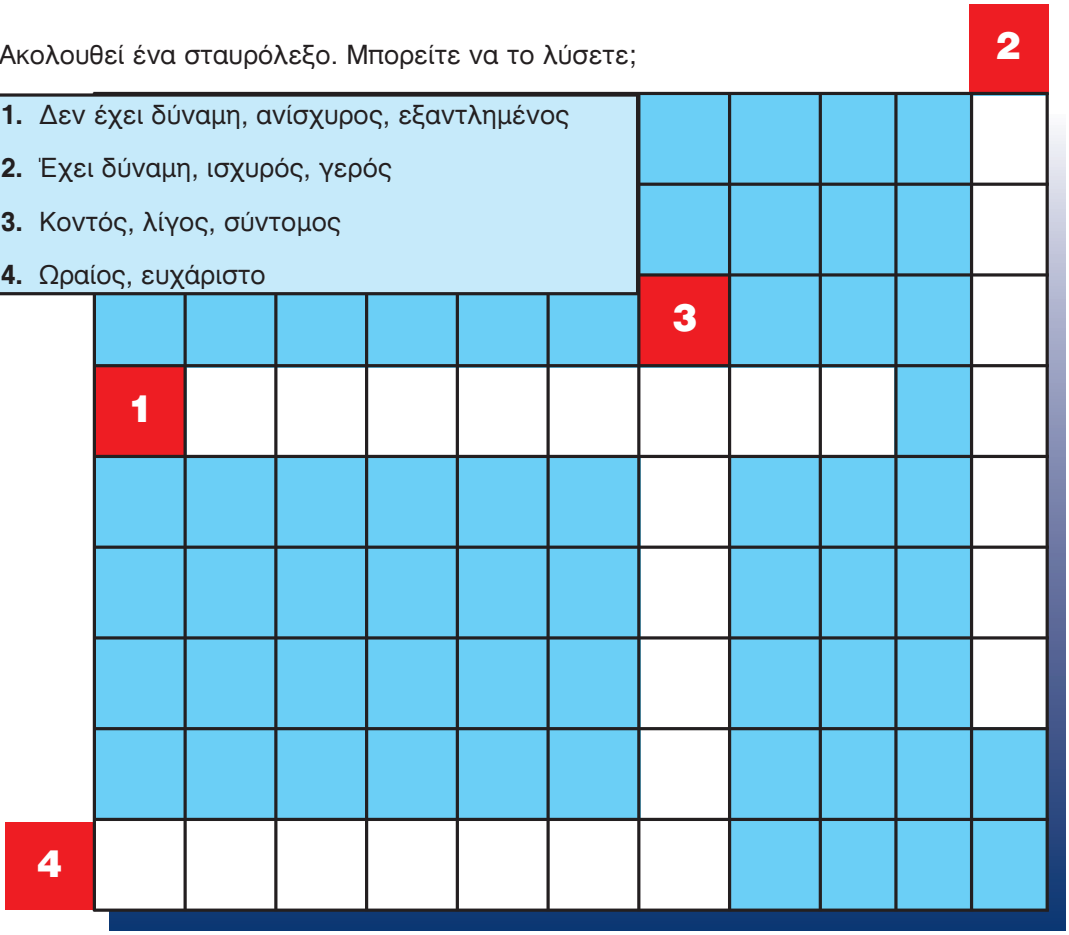

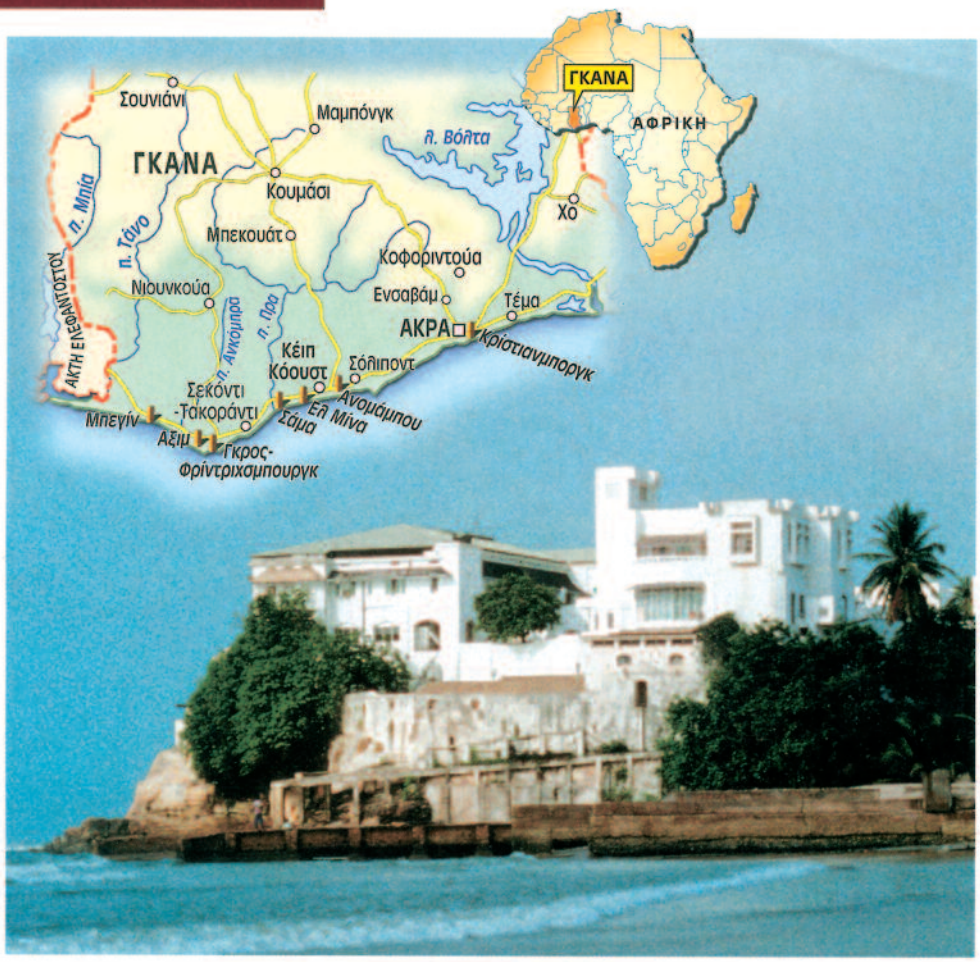

Κρίστιανμποργκ
Σύγχρονη προεδρική κατοικία.
Το φρούριο αυτό το είχαν καταλάβει τα μέλη της εθνότητας Ακουάμου, οι οποίοι μέσα σ' ένα χρόνο το παρέδωσαν στους Δανούς για 2 κιλά χρυσάφι. Σήμερα στεγάζει τα γραφεία και τα διαμερίσματα του αρχηγού του κράτους της Γκάνας, του Τζέρι Ρόουλινγκς

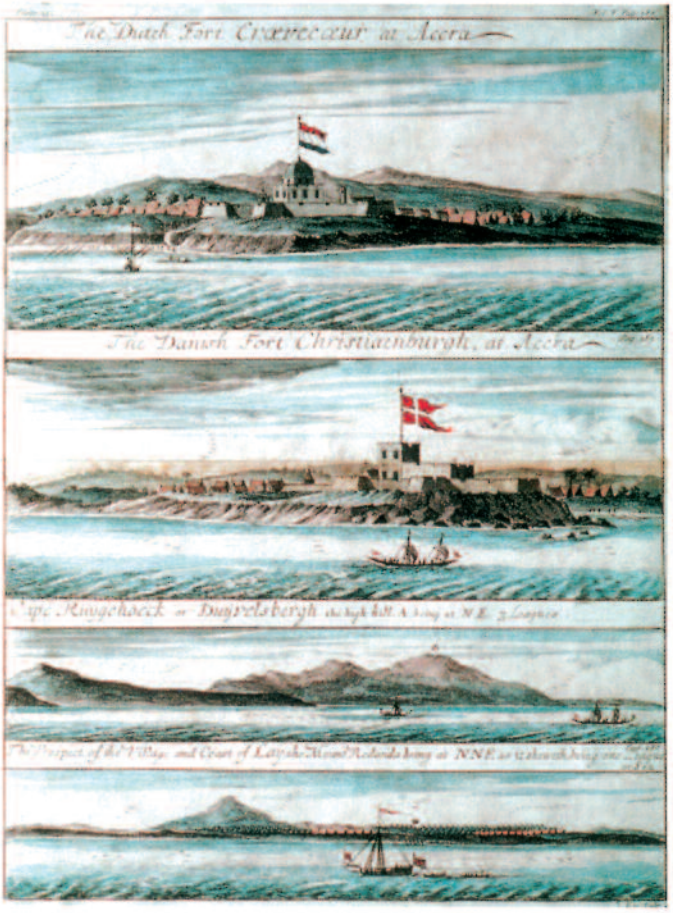

Υποδούλωση και ανεξαρτησία

Η Γκάνα, η χώρα με τους φιλικότερους κατοίκους της δυτικής Αφρικής, έζησε ιστορικά την ωμότητα της αποικιοκρατίας –από την απογύμνωση του ορυκτού της πλούτου μέχρι την υποδούλωση των κατοίκων της. Οι πρώτοι Ευρωπαίοι που επισκέφθηκαν την περιοχή, που ονομάστηκε Χρυσή Ακτή, ήταν Πορτογάλοι εξερευνητές. Στα τέλη του 15ου αιώνα εγκατέστησαν μια εμπορική αποικία, η οποία αναδείχθηκε ο βασικός προμηθευτής χρυσού της Ευρώπης. Το εμπόριο δούλων που αναπτύχθηκε το 16ο αιώνα άνοιξε την όρεξη πολλών ευρωπαϊκών εθνών, με αποτέλεσμα στα μέσα του 17ου αιώνα η χώρα να περάσει στην κυριαρχία των Ολλανδών και στη συνέχεια, στα τέλη του 18ου αιώνα, των Βρετανών. Η κυριαρχία τους διατηρήθηκε για πάρα πολλά χρόνια ακόμη, εξασφαλίζοντας στα ισχυρά βρετανικά οικονομικά συμφέροντα ελεύθερη εκμετάλλευση των πλούσιων πηγών της χώρας. Μόνο μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ξεκίνησαν ραγδαίες πολιτικές ανακατατάξεις που οδήγησαν το 1957 στην ανεξαρτησία της Γκάνας –του πρώτου αφρικανικού κράτους που την απέκτησε. Ο πληθυσμός της Γκάνας (18,5 εκατομμύρια κάτοικοι) σήμερα μοιράζεται σε 74 εθνικές ομάδες. Η επίσημη γλώσσα είναι η αγγλική, η οποία χρησιμοποιείται και στα σχολεία. Διατηρούνται όμως εννέα τοπικές διάλεκτοι. Η χώρα έχει το υψηλότερο ποσοστό χριστιανών (ρωμαιοκαθολικοί, βαπτιστές και προτεστάντες) στη δυτική Αφρική –τα 2/5 του πληθυσμού. Οι παραδοσιακές θρησκείες όμως διατηρούν ακόμη και σήμερα την αίγλη τους. Η οικονομία της Γκάνας στηρίζεται στη γεωργία και απασχολεί το 60% του εργατικού δυναμικού, που κατά βάση είναι μικροϊδιοκτήτες γης. Αν και οι πηγές ορυκτών είναι πλούσιες σε χρυσό, διαμάντια, μαγγάνιο και βωξίτη, η χώρα είναι εξαρτημένη στη διεθνή οικονομική και τεχνική βοήθεια. Η Γκάνα τα τελευταία χρόνια είναι γνωστή για τα πολυάριθμα τουριστικά αξιοθέατά της. Μπορεί κάποιος να επισκεφθεί τη χώρα οποιαδήποτε στιγμή του χρόνου, μια που η θερμοκρασία είναι υψηλή. Προσοχή βέβαια θέλει η μετακίνηση προς τις βόρειες περιοχές της χώρας, μια που η κυβέρνηση τις κήρυξε σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, έπειτα από συγκρούσεις ανάμεσα σε αντίπαλες φυλές στα τέλη Μαρτίου του 2002. ■

Θεόδωρος Σαμπατακάκης

Από το περιοδικό «Γεωτρόπιο» της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία»

Γκάνα

1. Αφού διαβάσετε με προσοχή το κείμενο για την Γκάνα, που δημοσιεύτηκε στο «Γεωτρόπιο» της Ελευθεροτυπίας, προσπαθήστε να απαντήσετε στα παρακάτω:

α. Πού βρίσκεται αυτή η χώρα

β. Ποιοι ήταν οι πρώτοι Ευρωπαίοι που επισκέφτηκαν την περιοχή

γ. Πότε έφτιαξαν εκεί την πρώτη αποικία και για ποιο σκοπό

δ. Ποιοι άλλοι κυριάρχησαν στην περιοχή τους επόμενους αιώνες

ε. Πότε έγινε ανεξάρτητη η Γκάνα

2. Χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες του κειμένου:

α. Μιλήστε για τον πληθυσμό της Γκάνας, τη γλώσσα, τη θρησκεία.

β. Πείτε πού στηριζόταν στο παρελθόν η οικονομία της χώρας και πού στηρίζεται σήμερα.

3. Διαλέξτε μια χώρα από τη δική σας ή άλλη ήπειρο και παρουσιάστε τη στην τάξη. Μην ξεχάσετε να έχετε μαζί σας μια φωτογραφία, ένα χάρτη, ίσως ένα χαρακτηριστικό αντικείμενο που να τη θυμίζει, και πληροφορίες για:
την ιστορία της, τον πληθυσμό της, τη γλώσσα, τη θρησκεία, την πολιτική κατάσταση και την οικονομία της.
Μπορείτε να κρατάτε για μεγαλύτερη ευκολία τον πίνακα που ακολουθεί συμπληρωμένο με τα αντίστοιχα στοιχεία.

ΧΩΡΑ: _____

Πληθυσμός	Γλώσσα	Θρησκεία	Πολιτική κατάσταση	Οικονομική κατάσταση	Στοιχεία για την ιστορία

4. Χωρίζεστε σε δύο ομάδες και γράφετε για την εφημερίδα του σχολείου σας:

Α΄ομάδα: γράφει ένα σύντομο κείμενο για την Γκάνα, χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες του κειμένου.

Β΄ομάδα: γράφει ένα σύντομο κείμενο για κάποια από τις χώρες που διαλέξατε να παρουσιάσετε, χρησιμοποιώντας τα στοιχεία του πίνακα.

5. Βρείτε τα αντικείμενα ή τα κατηγορούμενα στα υπογραμμισμένα κομμάτια του κειμένου.

Θυμηθείτε!

Στην πρόταση: <u>Εσύ γνωρίζεις νέους ανθρώπους και νέους τόπους.</u>

ρωτάμε: «Ποιος γνωρίζει;»

και απαντάμε: «Εσύ» για να βρούμε το Υποκείμενο.

Επίσης ρωτάμε: «Τι γνωρίζει;»

και απαντάμε: «ανθρώπους και τόπους» για να βρούμε το Αντικείμενο.

Ακόμη θυμηθείτε:

Το κατηγορούμενο λέει τι είναι κάτι, τι είναι κάποιος.

π.χ. Η Γη είναι μεγάλη

ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ

Ο βράχος της Μονεμβασιάς.

Μια στενή λουρίδα γης ενώνει το βράχο της Μονεμβασιάς με τη στεριά και της δίνει και τ' όνομά της (Μόνη+εμβασιά). Στην αρχαιότητα ήταν ναυτική βάση των Μινωιτών, ενώ στο Μεσαίωνα ένα από τα σημαντικότερα κάστρα της Πελοποννήσου.

Έχει διατηρήσει τα σπίτια, τα αρχοντόσπιτα και τις εκκλησίες της βυζαντινής περιόδου κι έχει χαρακτηριστεί «παραδοσιακός οικισμός». Ήταν η πατρίδα του ποιητή Γιάννη Ρίτσου, που αναπαύεται εδώ, στα αγαπημένα του χώματα.

Από το «Ελληνικό Πανόραμα» της Ευγ. Φακίνου, εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

ΣΠΟΡΑΔΕΣ

ΣΚΙΑΘΟΣ, ΣΚΟΠΕΛΟΣ, ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ, ΣΚΥΡΟΣ

«Οι τσαλαπετεινοί» είναι από τα πιο φημισμένα κεντήματα της Σκύρου (Μουσείο Μπενάκη).

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, στην εποχή των παγετώνων, τα περισσότερα νησιά των Σποράδων ήταν ενωμένα με την απέναντι στεριά της Μαγνησίας. Αποτελούσαν ένα τμήμα της Αιγαιίδας. Ο Παγασητικός κόλπος ήταν τότε πεδιάδα, και το στενό της Αλοννήσου μια κοιλάδα.
Στην Αλόννησο έχουμε την ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΗ παρουσία ανθρώπου στο Αιγαίο. Στη νοτιοδυτική παραλία του νησιού, απέναντι από τη χερσόνησο ΚΟΚΚΙΝΟΚΑΣΤΡΟ, πάνω σ' ένα νησάκι που το μήκος του δεν ξεπερνάει τα 150 μέτρα, βρέθηκαν άφθονα εργαλεία και απολιθωμένα οστά θηλαστικών της Πλειστοκαίνου εποχής (100000-8000 π.Χ.). Ρινόκεροι, ιπποειδή, ελάφια και άλλα είδη ζώων ζούσαν εδώ, και φαίνεται ότι σ' αυτό το μέρος οι κυνηγοί δούλευαν τα λίθινα εργαλεία, με τα οποία κομμάτιαζαν τα θηράματα και καθάριζαν τα δέρματα των ζώων.

Από το «Ελληνικό Πανόραμα» της Ευγ. Φακίνου, εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

ΣΚΙΑΘΟΣ

Ένα νησί κατάφυτο από ελιές, πεύκα, συκιές και οπωροφόρα δέντρα. Ένα γλυκό νησί, με απαλές αμμουδιές και ήπιο κλίμα. Το νησί του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη.

ΣΚΙΑΘΟΣ

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ – ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΒΛΕΠΕ ΕΝΟΤΗΤΑ 19

ΕΚΤΑΣΗ: 50 τ. χλμ • ΑΚΤΟΓΡΑΜΜΗ: 44 χλμ • ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 5.096

Νησί με πλούσια βλάστηση, χρυσές αμμουδιές και εντυπωσιακές ακτές. Σπίτια και ξενοδοχεία απλώνονται στη νότια παραλιακή ζώνη του νησιού και στην απέναντι από την πόλη της Σκιάθου χερσόνησο Πούντα. Σε όλο το μήκος της κατοικημένης ζώνης θα βρείτε αμμουδερές παραλίες, στεφανωμένες με πεύκα που φτάνουν ώς το κύμα. Θα πάτε οδικώς στις Κουκουναριές, την πασίγνωστη – για την πλατιά χρυσή αμμουδιά της – παραλία. Στις άλλες, εξίσου καλές παραλίες, πως τα ξακουστά Λαλάρια, θα πάτε με καΐκι. Με τον ίδιο τρόπο θα πάτε κοντά στο Κάστρο – από εκεί 15' με τα πόδια –, την έρημη μεσαιωνική πολιτεία, όπου ζωντανεύουν οι περιγραφές και οι ήρωες του Παπαδιαμάντη. Κοντά θα δείτε το μοναστήρι του Αγίου Χαραλάμπους, ορμητήριο κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης, όπου μόνασε στα τελευταία του Αλέξανδρος Μωραϊτίδης. Επίσης, πρέπει να επισκεφθείτε το μοναστήρι της Παναγίας της Κουνίστρας.

Από το περιοδικό ΔΙΑΚΟΠΕΣ 2000

Ελληνικό Πανόραμα

1. Μελετήστε προσεκτικά τα κείμενα που έγραψε η Ευγενία Φακίνου όταν επισκέφτηκε τη Μονεμβασιά και τις Σποράδες και προσπαθήστε να συμπληρώσετε τους παρακάτω πίνακες (κείμενα 8 και 9):

Μονεμβασιά

Από πού βγαίνει το όνομά της	Στα παλιά χρόνια…	Σήμερα…	Είναι η πατρίδα του/της…

Σποράδες

Αποτελούνται από τα νησιά…	Στα παλιά χρόνια…	Απέναντι από το Κοκκινόκαστρο βρέθηκαν…	Στη Σκιάθο φυτρώνουν…	Στη Σκιάθο γεννήθηκε και έγραψε…

2. Συμπληρώστε την περιγραφή της Ευγενίας Φακίνου για τη Σκιάθο με περισσότερες λεπτομέρειες που μπορείτε να πάρετε από το κείμενο 10 μέχρι 10 γραμμές).

3. Στο σχολείο σας γίνεται Διαγωνισμός Ζωγραφικής με θέμα «Σκιάθος:
Το νησί του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη». Σκεφτείτε κάτι που θα θέλατε να ζωγραφίσετε για τη Σκιάθο και παρουσιάστε το θέμα της ζωγραφιάς σας στην τάξη.
Θα σας βοηθήσει ό,τι διαβάσατε στο κείμενο 10.

4. Χωριστείτε σε δύο ομάδες και παρουσιάστε στην τάξη πληροφορίες που θα βρείτε σε μια εγκυκλοπαίδεια για τους ρινόκερους και τα ελάφια.

5. Από ένα σχολείο που βρίσκεται μακριά από το δικό σας σας ζητούν ένα κείμενο για την περιοχή σας, που θα δημοσιευτεί στη σχολική τους εφημερίδα.
Γράψτε ένα σύντομο κείμενο (15-20 γραμμές) για την περιοχή όπου κατοικείτε, αφού πρώτα σημειώσετε τις σημαντικότερες πληροφορίες γι' αυτή σε πίνακα, όπως οι παραπάνω. Μπορείτε να γράψετε για:
το όνομά της
το πώς ήταν παλιότερα
το πώς είναι σήμερα (πού βρίσκεται, πώς είναι τα σπίτια, αν είναι κοντά στη θάλασσα…)
κάποιο γνωστό πρόσωπο που γεννήθηκε σ' αυτή

6. «Η Σκιάθος είναι ένα νησί»
Στην παραπάνω πρόταση το κατηγόρημα έχει απλή μορφή («είναι ένα νησί») και παίρνουμε μόνο αυτή την πληροφορία.
Αν θέλετε περισσότερες πληροφορίες, συμβουλευτείτε το μικρό κείμενο της Ευγενίας Φακίνου για τη Σκιάθο (εδώ το κατηγόρημα έχει αναπτυγμένη μορφή, δηλαδή πολλές λέξεις, και δίνει περισσότερες λεπτομέρειες για το νησί).
Στη συνέχεια, γράψτε όσα μάθατε για τη Σκιάθο, προσπαθώντας το κατηγόρημα να έχει αναπτυγμένη μορφή.

7. Στα υπογραμμισμένα σημεία των κειμένων 8 και 9 βρείτε τα κατηγορούμενα.

8. Παρουσιάστε στην τάξη μια φωτογραφία της περιοχής σας χρησιμοποιώντας όσο περισσότερες προτάσεις με Υποκείμενο – Ρήμα – Αντικείμενο μπορείτε.

Θυμηθείτε!
Κατηγορούμενο και Κατηγόρημα δεν είναι το ίδιο.
Το Κατηγορούμενο είναι ένα μικρό κομμάτι από το Κατηγόρημα.
π.χ. Ο δρόμος είναι μακρύς.
μακρύς: *Κατηγορούμενο*
είναι μακρύς: *Κατηγόρημα*
Το Κατηγόρημα μπορεί να έχει:

1. Ένα Ρήμα και ένα Κατηγορούμενο [Ρ+Κ]
Τα σπίτια είναι πέτρινα.
Κατηγόρημα

2. Μόνο ένα Ρήμα [Ρ]
Το λεωφορείο πέρασε.
Κατηγόρημα

3. Ένα Ρήμα με ένα ή δύο Αντικείμενα [Ρ+Α+(Α)]
Διάβασα το φυλλάδιο.
Κατηγόρημα
Έδωσε τη θέση του στην ηλικιωμένη.
Κατηγόρημα

Επίσης θυμηθείτε ότι,

αν οι προτάσεις έχουν και άλλες λέξεις που τις συμπληρώνουν με περισσότερες λεπτομέρειες, λέμε ότι έχουν αναπτυγμένη μορφή.

π.χ. Τα σπίτια είναι πέτρινα και ακίνητα σαν αγάλματα.

Το λεωφορείο πέρασε γρήγορα σαν αστραπή.

Διάβασα το φυλλάδιο του ταξιδιωτικού γραφείου.

Έδωσε τη θέση του στην ηλικιωμένη χωρίς δεύτερη σκέψη.

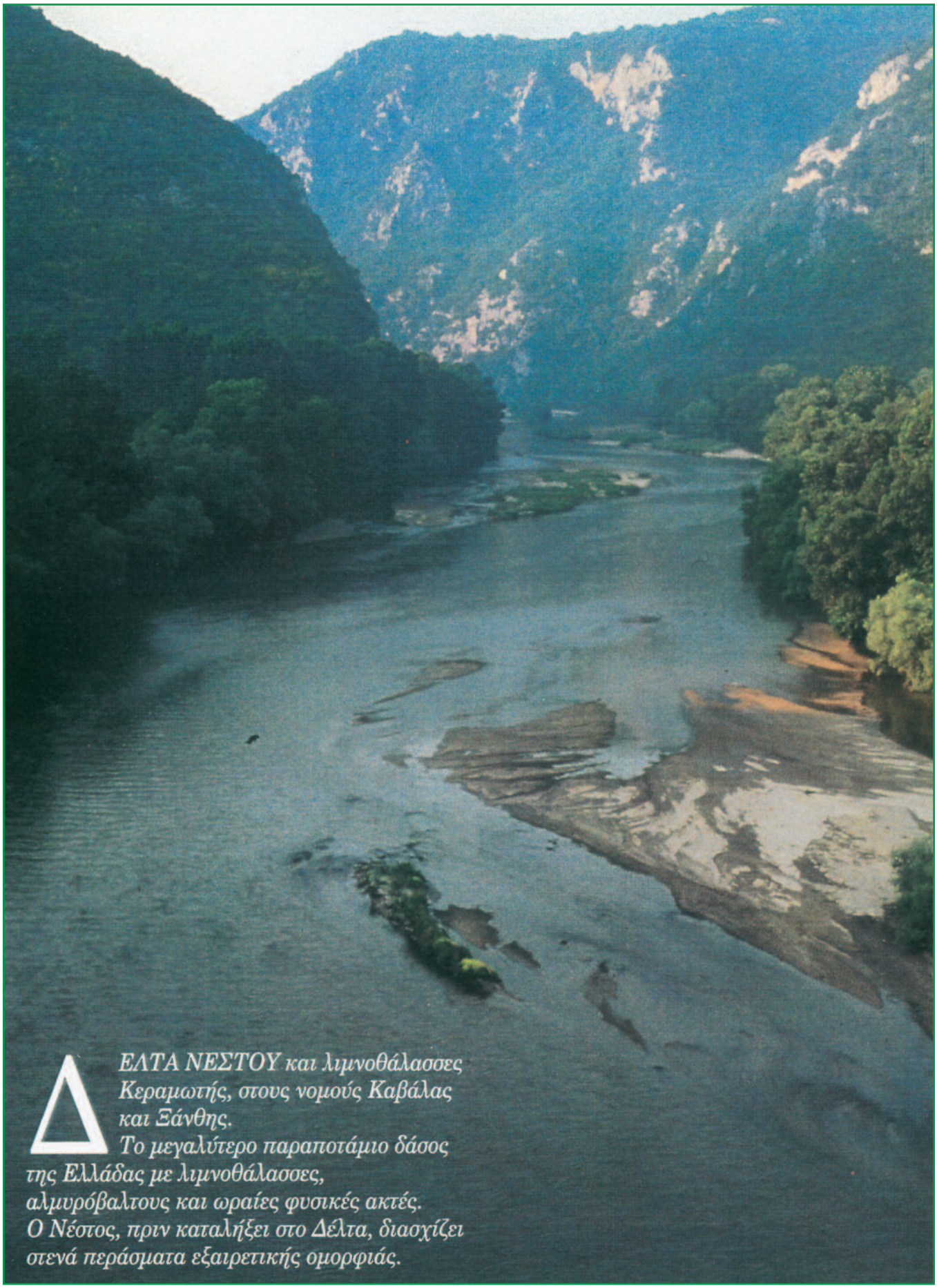

Από το «Ελληνικό Πανόραμα της Ευγ. Φακίνου, εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Παγωμένος Νέστος

Ο,τι δεν κινείται, παγώνει! Η στασιμότητα του νερού –το ακινητοποίησε το υδροηλεκτρικό φράγμα στον Θησαυρό– και οι πολικές θερμοκρασίες που επικρατούσαν στην περιοχή βόρεια του όρους Φαλακρού, τον περασμένο Δεκέμβριο, μετέτρεψαν τον ποταμό Νέστο σ΄ ένα απέραντο παγοδρόμιο που μάταια περιμένει κάποιον αέρινο παγοχορευτή να του δώσει ζωή...

Του αναγνώστη μας Βαγγέλη Καλογερόπουλου

Από το περιοδικό «Γεωτρόπιο» της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία»

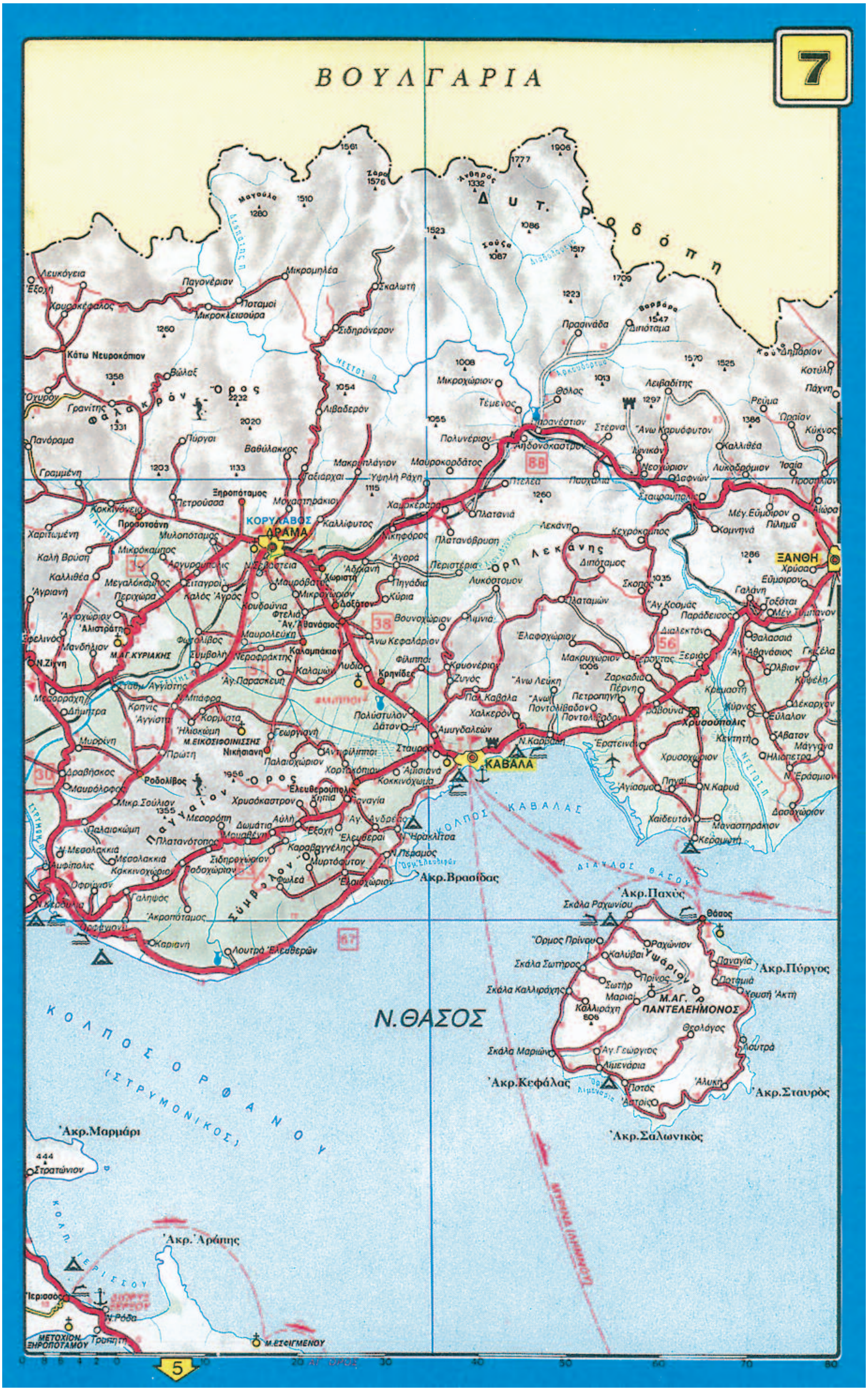

Από τον οδικό-τουριστικό χάρτη «ΕΛΛΑΣ», Σ. Καπρανίδης & Ν. Φώτης, Ελληνικές Τουριστικές & Χαρτογραφικές Εκδόσεις

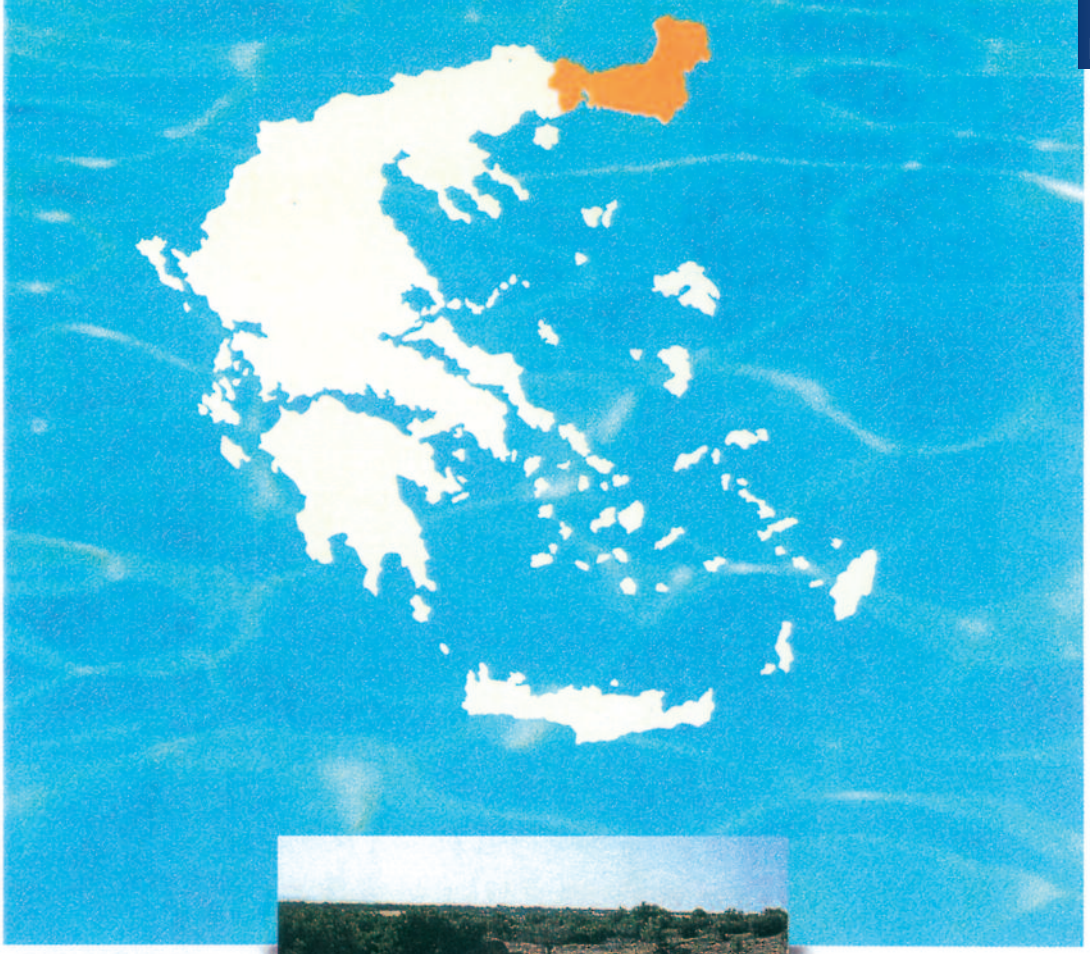

Μαρώνεια

ΘΡΑΚΗ

Οι δεμένες με τη Θράκη παραδόσεις μιλούν για τη λατρεία των Μουσών και την καταγωγή του Ορφέα. Περιοχή σημαδεμένη με τις περιπέτειες πολλών αιώνων, έχει διατηρήσει κάτι από τη μυστηριακή ατμόσφαιρα της Ανατολής. Ο επιβλητικός όγκος της Ροδόπης, η ομορφιά του Νέστου, της Βιστωνίδας και του Πόρτο Λάγος, τα αρχαία Άβδηρα, ο ποταμός Έβρος με το δέλτα του – χαρακτηριστικός βιότοπος της χώρας –, το ιστορικό Διδυμότειχο και το νησί της Σαμοθράκης, γνωστό και από το περίφημο άγαλμα της «Νίκης», είναι μερικά από τα σημεία που θα γοητεύσουν και θα εντυπωσιάσουν τον επισκέπτη.

Από το περιοδικό ΔΙΑΚΟΠΕΣ 2000

ΞΑΝΘΗ

ΞΑΝΘΗ

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ – ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΒΛΕΠΕ ΕΝΟΤΗΤΑ 19

ΕΚΤΑΣΗ: 1.793 τ. χλμ • ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 91.063

«Κυρά της Θράκης» αποκαλούν την Ξάνθη, τον ακριτικό νομό με το πλούσιο παρελθόν και το δυναμικό παρόν, όπου η συνύπαρξη του χριστιανικού με το μουσουλμανικό στοιχείο είναι χαρακτηριστική. Ο επισκέπτης θα συναντήσει σε κάθε βήμα του τα σημάδια της μακραίωνης ιστορίας του τόπου, με κυρίαρχο την αρχαία πόλη των Αβδήρων. Παράλληλα, θα γευθεί τον παλμό ενός τόπου που ζει και δημιουργεί με κέφι και προοπτική. Ικανοποιητική είναι η υποδομή για την εξυπηρέτηση του επισκέπτη, ο οποίος χρησιμοποιεί δυο βασικές αρτηρίες για τη γνωριμία του με το νομό: τον κάτω δρόμο (Ξάνθη-Γενισέα-Πόρτο Λάγος-Αίγειρος-Κομοτηνή), που οδηγεί προς τα νότια και περνά μέσα από λιμνοθάλασσες και γραφικά τοπία με έντονη βλάστηση, και τον επάνω δρόμο (Ξάνθη-Κιμμέρια-Αμαξάδες-Ίασμος-Κομοτηνή), που ακολουθεί το ορεινό τοπίο. Το ποτάμι της ζωής, ο Νέστος, αποτελεί το φυσικό όριο ανάμεσα σε Μακεδονία και Θράκη. Η διαδρομή με το τρένο δίπλα στο ποτάμι είναι μαγευτική. Η Ξάνθη συνορεύει Β με τη Βουλγαρία, Δ με τη Δράμα και την Καβάλα, Α με τη Ροδόπη, ενώ Ν βρέχεται από το Θρακικό πέλαγος.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

- **ΤΟ ΤΖΑΜΙ, στη Γενισέα,** 11 χλμ ΝΑ, που φημολογείται ότι χτίστηκε από το βεζίρη Μουσταφά, το 15ο ή το 16ο αι. Ως το 1860, όταν καταστράφηκε από πυρκαγιά, το Γενιτζέ ήταν το διοικητικό και εμπορικό κέντρο της περιοχής, περίφημο για τον καπνό του, που θεωρούνταν ο καλύτερος στον κόσμο.
- **Η ΓΟΡΓΟΝΑ** (8 χλμ Β) και τα άλλα πομακοχώρια, με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και τον ιδιάζοντα χαρακτήρα τους.
- **ΤΟ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ ΚΑΤΩ ΚΑΡΥΟΦΥΤΟ,** περίπου 11 χλμ ΒΔ.
- **ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΠΕΙΡΟΣ,** δίπλα στον ποταμό Νέστο, ανάμεσα στα **χωριά Τοξότες** και **Παράδεισος,** 14 χλμ Δ από την Ξάνθη, κοντά στο δρόμο προς την Καβάλα. Η πόλη ιδρύθηκε τον 1ο αι. μ.Χ. και υπήρξε έδρα επισκόπου από τον 5ο ώς τον 8ο αι. Θα δείτε τμήματα των τειχών της πόλης, Ρωμαϊκών και Βυζαντινών Χρόνων, υπολείμματα παλαιοχριστιανικών κτιρίων και τα ερείπια μεσοβυζαντινής εκκλησίας.
- **ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ** και **ΛΑΞΕΥΤΟΙ ΥΣΤΕΡΟΡΩΜΑΪΚΟΙ ΤΑΦΟΙ,** σε λόφο, κοντά στο χωριό **Παράδεισος.** Επάνω στους βράχους διακρίνονται ακόμη χαραγμένες **επιγραφές.**
- **ΤΑ ΣΤΕΝΑ ΤΟΥ ΝΕΣΤΟΥ (ΑΙΣΘΗΣΙΑΚΟ ΔΑΣΟΣ),** 14 χλμ Δ. Ξεκινούν από το χωριό Γαλάνη. Ακολουθώντας τη διαδρομή των στενών (15 χλμ) μέσα από γραφικό μονοπάτι γνωρίζετε την περιοχή, που είναι εξαιρετικού φυσικού κάλλους. Την ίδια διαδρομή ακολουθεί και το τρένο για τη Σταυρούπολη. Πληροφ.: ΟΣΕ, τηλ. 22581.

ΜΟΥΣΕΙΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ, με εικόνες, χειρόγραφα και ιερά σκεύη. Στεγάζεται στη Μητρόπολη. Πληροφ., τηλ. 22505.
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ. Στεγάζεται σε αρχοντικό. Εκτίθενται συλλογή από τοπικές φορεσιές, γεωργικά εργαλεία, κοσμήματα, νομίσματα, χάλκινα και πήλινα σκεύη. Πληροφ., τηλ. 25421.

- **ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ:** Οι θρακικές λαογραφικές γιορτές, την τελευταία εβδομάδα της Αποκριάς. Διαρκούν οκτώ ημέρες. Οργανώνονται από το δήμο. Σκοπός τους, η αναβίωση παραδόσεων και εθίμων των περιοχών από τις οποίες κατάγονται οι πρόσφυγες κάτοικοι της Ξάνθης, από την αρχαιότητα ώς το πρόσφατο παρελθόν – παραστάσεις, ομιλίες, επιδείξεις, εκθέσεις. Συμμετέχουν μουσικά και χορευτικά συγκροτήματα από όλη την Ελλάδα. Την τελευταία ημέρα, με το κλείσιμο της Αποκριάς, γίνεται μεγάλη παρέλαση αρμάτων.
Το πανηγύρι του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου στις 29 Αυγούστου.
Το παζάρι κάθε Σάββατο.

- **ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ:** Πληροφ.: ΚΤΕΛ, τηλ. 22684.
- **ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ:** Γενικό Νοσοκομείο, τηλ. 72131-3, φαρμακεία, τηλ. 25350, 21721, 22479, 22466.
- **ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ:** Αστυνομία 23333, Τροχαία 28888, Δήμος 24444, 23641, ΟΤΕ 75999, ΕΛΤΑ 22511. Θα βρείτε ταξί 25900, 72801-3.
- **ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ:** ΒΙΣΤΩΝΙΣ ΤΟΥΡΣ 21084, ΓΑΛΑΧΟΥΣΙΔΗΣ Θ. 77685, ΕΣΜΕΡΑΛΔΑ ΤΡΑΒΕΛ 70475, ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ ΤΡΑΒΕΛ 71277, ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ ΤΟΥΡΣ 22683, ΜΠΑΖΙΛ ΤΡΑΒΕΛ 26865, ΞΑΝΘΕΙΑ ΤΟΥΡΣ 27200, ΞΑΝΘΙΠΠΗ ΤΟΥΡΣ 72477, ΟΥΤΟΣ ΤΟΥΡΣ 28095, ΠΙΛΟΤΟΣ 74018, ΠΥΡΙΛΙΔΗΣ ΤΟΥΡΣ 24450, ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Π. 22107, ΤΑΡΠΙΔΗΣ ΤΟΥΡΣ 22277, ΤΟΝΙΑΣ ΤΡΑΒΕΛ 75029, ΤΣΑΡΟΥΧΑ Α. 24904, ΦΟΡΕΣΤΛΑΝΤ 62488.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

- **ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΞΑΝΘΕΙΑΣ,** στα βόρεια της σημερινής πόλης, στην κορυφή του λόφου που ελέγχει τη δίοδο προς την ενδοχώρα. Ανάμεσα σε πυκνή βλάστηση διακρίνονται τμήματα των τειχών, πύργοι, τοξωτές πυλίδες και θολωτές στέρνες. Τα βατά μονοπάτια της περιοχής διευκολύνουν το περπάτημα στο ειδυλλιακό τοπίο.
- **Η ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΠΑΛΑΙΑ ΠΟΛΗ,** στην πλαγιά του λόφου του κάστρου, με γραφικά στενά δαιδαλώδη δρομάκια και διώροφα συνήθως σπίτια, με σαχνισιά. Πολλά από τα σπίτια είναι χτισμένα από καστοριανούς τεχνίτες.
- **Η ΠΑΛΑΙΑ ΑΓΟΡΑ,** με μικρομάγαζα, πάγκους και έντονο ανατολίτικο χρώμα.
- **Ο ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ** και **ΤΟ ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΟ,** στο κέντρο της πόλης, η εικόνα της οποίας σφραγίζεται από τους μιναρέδες και το ψηλό ρολόι της κεντρικής πλατείας.
- **ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΑΛΣΟΣ,** με πανοραμική θέα.
- **ΤΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ,** του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ού αι., με τη χαρακτηριστική αρχιτεκτονική τους.
- **ΤΟ ΕΙΔΥΛΛΙΑΚΟ ΠΡΟΑΣΤΙΟ ΠΑΛΙΑ ΧΡΥΣΑ,** στα δυτικά της πόλης, με ωραία αρχοντικά.
- **Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΚΟΣΥΝΘΟΥ,** το «Τσάγι», στα βόρεια της πόλης.
- **Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ,** με 20.000 τόμους.
- **ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ των Παμμεγίστων Ταξιαρχών,** με την Εκκλησιαστική Σχολή της Ξάνθης, **της Παναγιάς της Καλαμούς** και **της Παναγίας της Αρχαγγελιώτισσας** ή **Σαμαρόβιανης,** 2 χλμ από την πόλη. Όλα τα μοναστήρια είναι νεότερα. Ίσως διαδέχθηκαν βυζαντινά.
- **ΤΑ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ** (της

Από το περιοδικό ΔΙΑΚΟΠΕΣ 2000

Από το περιοδικό ΔΙΑΚΟΠΕΣ 2000

ΔΗΜΟΣ ΤΟΠΕΙΡΟΥ

Ξ ✧ Α ✧ Ν ✧ Θ ✧ Η

⇨ Επίσκεψη

Στενά Νέστου
Δέλτα Νέστου
Παραλίες Μαγγάνων - Ερασμίου

⇨ Παρατήρηση

Πουλιά, αγριολούλουδα, σπηλιές, φυσικό τοπίο

⇨ Περίπατος

Νέστος (Ε6)
Μεγάλο Δάσος (Κοτζά Ορμάν)
Δέλτα Νέστου
Παραλίες

⇨ Διαμονή

Κατασκήνωση (Camping) Μαγγάνων (Παραλία)
Τουριστικός Ξενώνας Ιμέρων (υψόμετρο 600)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:
Δημοτική Επιχείρηση Τοπικής Ανάπτυξης Τοπείρου
ΤΗΛ. (0541) 93257, 93292-3, FAX (0541) 93222

Από το περιοδικό ΔΙΑΚΟΠΕΣ 2000

ΜΟΥΧΑΡΕΜ

Διαβήκαμε λοιπόν εκείνα τα τοπία, Στρυμόνας – Λεών της Αμφίπολης – Καβάλα – Καρβάλη – Νέστος, χιλιόμετρο το χιλιόμετρο μάκραινε ο σκοπός μας κι εμείς δεν είχαμε τη δύναμη άλλων εποχών, κάπου κουρασμένοι θα σταματούσαμε.

Κι αυτό το κάπου άρχιζε να ωριμάζει στην παρέα πλησιάζοντας την πόλη Ξάνθη, κάτι θύμιζε σε όλους από την παιδική μας ζωή στην επαρχία, ελαττώθηκε η ταχύτητα του αυτοκινήτου, κάτι ακόμη, ακούσαμε για μοναχικές παραλίες, εδώ κοντά ήταν και τ' Άβδηρα και η επίπεδη λίμνη του Πόρτο Λάγο με το χρώμα της ανοιχτής γαλαζόπετρας, όχτοι και καλαμιές και όσα πουλιά απόμειναν από τους λαθροκυνηγούς τη νύχτα.

Μάρκος Μέσκος, «Μουχαρέμ», εκδ. ΝΕΦΕΛΗ

Εκδρομή στο Νέστο

Θα θέλατε να οργανώσετε μια εκδρομή στο Νέστο;

1. Το κείμενο 6 προσπαθεί να μας πείσει ότι αξίζει να πάμε στο Νέστο.

Λέει ότι ο Νέστος έχει το _____ παραποτάμιο δάσος της Ελλάδας

και ότι διασχίζει _____

2. Στο κείμενο 7 ο Νέστος παρουσιάζεται παγωμένος.
Θα σας άρεσε να γνωρίσετε το Νέστο παγωμένο; Αν όχι, πείτε στους συμμαθητές σας ποια εποχή θα προτιμούσατε;

3. Συμβουλευτείτε το χάρτη της Θράκης στο κείμενο 8 και περιγράψτε τη διαδρομή σας σαν να ήσασταν ο Νέστος. Ξεκινήστε κάπως έτσι:

«Το ταξίδι μου αρχίζει από πολύ ψηλά. Τα παγωμένα μου νερά βγαίνουν από τα βουνά

_____

_____

_____ »

4. Βρίσκουμε την τρίλιζα

διασχίζω	αντικρίζω	κατακλύζω
ποτίζω	δακρύζω	αρχίζω
σκουπίζω	δανείζω	ζαλίζω

5. Βρίσκουμε τα αντίθετα όπως στο παράδειγμα.

α. Το παραποτάμιο δάσος στην περιοχή του Νέστου είναι το ***μεγαλύτερο***.
Δεν είναι το ***μικρότερο***.

β. Οι ακτές του δεν είναι _____ και _____ .
Είναι ωραίες και φυσικές.

γ. Τα σημεία απ' όπου περνάει ο Νέστος, πριν καταλήξει στο Δέλτα, είναι στενά.
Δεν είναι _____ .

Θυμηθείτε!
Για το κατηγορούμενο ρωτάμε «Τι είναι;»,
π.χ. Η Γη είναι μεγάλη

Ρωτάμε: «Ποιος είναι;»
Απαντάμε: «Η Γη»
Ρωτάμε: «Τι είναι;»
Απαντάμε: «Μεγάλη» (κατηγορούμενο)

6. Για να πάρετε περισσότερες πληροφορίες για την περιοχή όπου ανήκει ο Νέστος, τη Θράκη, διαβάστε προσεκτικά το κείμενο που ακολουθεί και απαντήστε με Σωστό ***(Σ)*** ή Λάθος ***(Λ)***.

α. Από τη Θράκη καταγόταν ο Ορφέας. ☐

β. Στη Θράκη δεν υπάρχουν πολλά όμορφα μέρη που θα εντυπωσιάσουν τον επισκέπτη. ☐

γ. Στη Θράκη λάτρευαν τις Μούσες. ☐

δ. Στο Διδυμότειχο βρέθηκε το περίφημο άγαλμα της «Νίκης». ☐

7. Στο κείμενο 9 θα βρείτε μυθολογικά πρόσωπα που έχουν σχέση με τη Θράκη, όπως οι Μούσες και ο Ορφέας.
Στο λεξικό διαβάζουμε:
Μούσες: Μυθολογικές θεότητες που προστάτευαν την καλλιτεχνική έμπνευση.
Ορφέας: Μυθικός τραγουδιστής, ιδρυτής μυστηριακών τελετών και ιερέας.

Μπορείτε να χωριστείτε σε δύο ομάδες, να βρείτε περισσότερες πληροφορίες για τα πρόσωπα αυτά από την εγκυκλοπαίδεια (πόσες ήταν οι Μούσες και τι προστάτευε η καθεμιά, ποια ήταν η περιπέτεια του Ορφέα με τη γυναίκα του Ευρυδίκη κτλ.) και να τις ανακοινώσετε στην τάξη.

8. Στο κείμενο 9 βλέπουμε τις λέξεις βιότοπος και ατμόσφαιρα.
Σύμφωνα με το λεξικό «βιότοπος» είναι μία λέξη σύνθετη (βίος+τόπος) και σημαίνει ένα περιβάλλον όπου ζουν και μεγαλώνουν πολλά είδη ζώων ή φυτών.
Βρείτε άλλες σύνθετες λέξεις με α΄ συνθετικό τη λέξη «βίος» και μερικές με β΄ συνθετικό τη λέξη «τόπος».
Αν δε βρίσκετε πολλές, δεν πειράζει. Μπορείτε να δημιουργήσετε εσείς δικές σας.

9. Κάντε το ίδιο με τη λέξη «ατμόσφαιρα», αφού βρείτε τα συνθετικά της.

10. Αφού αποφασίσατε ότι ο προορισμός της εκδρομής σας θα είναι ο Νέστος, γράφετε μια επιστολή μέχρι 250 λέξεις προς το διευθυντή του σχολείου σας, προσπαθώντας να εξηγήσετε πόσο σημαντικά είναι αυτά που θα δείτε, θα μάθετε και θα γνωρίσετε.

Μην ξεχνάτε ότι το γράμμα σας πρέπει να είναι ευγενικό, να ξεκινάει:

Αγαπητέ κύριε ...

και να τελειώνει:

Με εκτίμηση...

ΤΑ ΕΘΝΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Α

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ: Αραβική Δημοκρατία της Αιγύπτου ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Κάιρο
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 67,2 εκατ. ΝΟΜΙΣΜΑ: Αιγυπτιακή λίρα ΕΠΙΣΗΜΗ ΓΛΩΣΣΑ: Αραβική

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Πολυκομματική δημοκρατία

1995/2000

Πρόεδρος, Μοχάμαντ Χόσνι Μουμπάρακ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

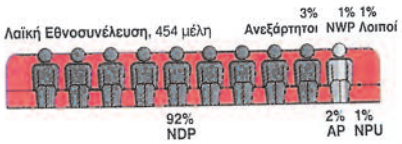

NDP = Εθνικό Δημοκρατικό Κόμμα NPU = Εθνικό Προοδευτικό Ενωτικό Κόμμα NWP = Κόμμα Νέο Ουάφντ AP = Διορισμένοι από τον πρόεδρο

Η Αίγυπτος έχει θεωρητικά πολυκομματικό σύστημα. Πρακτικά όμως, κυρίαρχο ρόλο παίζει το NDP, που υποστηρίζεται από τον στρατό και ασκεί μονοκομματική εξουσία.

ΕΝΤΥΠΑ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ

Κυκλοφορούν 17 ημερήσιες εφημερίδες. Μεγαλύτερη κυκλοφορία έχουν η έγκριτη «Al Ahram» και η πιο λαϊκή «Al Akhbar»

2 κρατικοί σταθμοί

1 κρατικός, 1 ανεξάρτητος σταθμός

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ηλικία αποφοίτησης 14

53%

850.051 φοιτητές

Η παιδεία παρέχεται δωρεάν και είναι υποχρεωτική μέχρι την ηλικία των 14 ετών. Όμως,

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

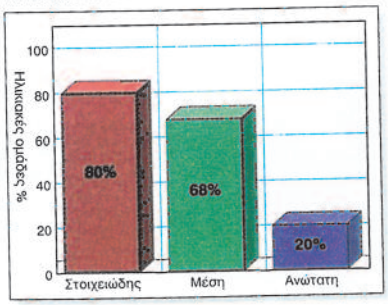

λίγοι είναι εκείνοι που ολοκληρώνουν τη μέση εκπαίδευση.

Το ποσοστό των εγγραμμάτων είναι 62% για τους άνδρες και 34% για τις γυναίκες.

Η πανεπιστημιακή εκπαίδευση της Αιγύπτου χαίρει μεγάλης εκτιμήσεως στον αραβικό κόσμο.

ΚΛΙΜΑ

Ερήμου/ Μεσογειακό

ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΙΡΟΥ

Στον Νότο, τα καλοκαίρια είναι πολύ θερμά και οι χειμώνες πιο ψυχροί. Οι μόνες σημαντικές βροχοπτώσεις τη χειμερινή περίοδο παρατηρούνται στις ακτές της Μεσογείου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Έσοδα από πετρέλαιο και φυσικό αέριο. Τουριστική βιομηχανία. Εμβάσματα από Αιγύπτιους μετανάστες. Διόδια από τη Διώρυγα του Σουέζ. Αγροτική παραγωγή, κυρίως βαμβάκι. Ελαφρά βιομηχανία.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ

Πυκνότητα πληθυσμού: μεσαία

Αραβική Γαλλική Αγγλική, Βερβερική

66 κάτ. ανά τετρ. χλμ

ΑΣΤΙΚΟΣ/ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ

ΕΘΝΟΤΗΤΕΣ

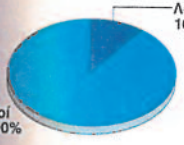

Η Αίγυπτος έχει μακρά παράδοση θρησκευτικής και εθνικής ανεκτικότητας. Οι περισσότεροι Αιγύπτιοι μιλούν την Αραβική, πολλοί όμως έχουν ως δεύτερη γλώσσα τη Γαλλική ή την Αγγλική. Στις δυτικές οάσεις υπάρχουν ομάδες που μιλούν την Βερβερική. Μικρές κοινότητες Ελλήνων και Αρμενίων ζουν στις μεγαλύτερες πόλεις.

Η ισλαμική θρησκεία είναι η κυρίαρχη. Υπάρχουν όμως και άλλες ομάδες, όπως Κόπτες Χριστιανοί, καθώς και μία μικρή ομάδα Εβραίων που παρέμεινε στο Κάιρο μετά την ίδρυση του Κράτους του Ισραήλ, το 1948.

Το Κάιρο είναι η πιο πυκνοκατοικημένη πόλη της Αφρικής. Σοβαρό πρόβλημα της χώρας αποτελεί η ραγδαία αύξηση του πληθυσμού λόγω του υψηλού ποσοστού γεννήσεων, και γι' αυτόν το λόγο η κυβέρνηση ίδρυσε το 1985 το Εθνικό Συμβούλιο Πληθυσμού, προκειμένου να προωθήσει τον έλεγχο των γεννήσεων. Έκτοτε, το ποσοστό των γεννήσεων έχει πέσει κατά 10%. Ωστόσο, ο αιγυπτιακός πληθυσμός αυξάνεται με τέτοιους ρυθμούς, που σε 30 χρόνια θα έχει διπλασιαστεί. Η αυξανόμενη

Σύγχρονος Άτλας του κόσμου, ελληνική έκδοση: Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη

Αίγυπτος

1. Βρείτε πληροφορίες για την Αίγυπτο από το «Σύγχρονο άτλαντα του κόσμου» και προσπαθήστε να απαντήσετε στα παρακάτω:

α. Πού βρίσκεται αυτή η χώρα; Με ποιες άλλες χώρες συνορεύει;
(Κοιτάξτε προσεκτικά το χάρτη)

β. Τι μαθαίνουμε για το κλίμα της;

γ. Τι μαθαίνουμε για την εκπαίδευση στη χώρα αυτή;

δ. Τι πληροφορίες παίρνουμε για την πολιτική και οικονομική κατάσταση της χώρας;

ε. Πόσες εφημερίδες κυκλοφορούν στην Αίγυπτο, πόσα κανάλια τηλεόρασης και πόσοι σταθμοί ραδιοφώνου λειτουργούν;

2. Βασιζόμενοι στις πληροφορίες του κειμένου:
Μιλήστε για τον πληθυσμό της Αιγύπτου, τη γλώσσα, τη θρησκεία.

3. Διαλέξτε μια χώρα από τη δική σας ή άλλη ήπειρο για να την παρουσιάσετε στην τάξη. Μην ξεχάσετε να έχετε μαζί σας μια φωτογραφία, ένα χάρτη, ίσως ένα πράγμα που να τη θυμίζει και λίγες πληροφορίες για:
την ιστορία της, τον πληθυσμό της, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τα έντυπα που κυκλοφορούν σ' αυτή τη χώρα (εφημερίδες, περιοδικά), τα κανάλια της τηλεόρασης και τους σταθμούς του ραδιοφώνου που λειτουργούν, την πολιτική κατάσταση και την οικονομία της.
Για μεγαλύτερη ευκολία, μπορείτε να κρατάτε τον πίνακα που ακολουθεί, συμπληρωμένο με τα αντίστοιχα στοιχεία.

Πληθυσμός	Γλώσσα	Θρησκεία	Κλίμα	Οικονομική κατάσταση	Πολιτική κατάσταση	Έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα

4. Με βάση τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, γράψτε μια σύντομη δική σας περίληψη για την Αίγυπτο ή για τη χώρα που διαλέξατε να παρουσιάσετε.

5. Βρείτε τα αντικείμενα ή τα κατηγορούμενα στα υπογραμμισμένα κομμάτια του κειμένου.

Θυμηθείτε!

Στην πρόταση: <u>Εσύ γνωρίζεις νέους ανθρώπους και νέους τόπους</u>

ρωτάμε: «Ποιος γνωρίζει;»

και απαντάμε: «Εσύ» για να βρούμε το Υποκείμενο.

Επίσης ρωτάμε: «Τι γνωρίζει;»

και απαντάμε: «ανθρώπους και τόπους» για να βρούμε το Αντικείμενο.

Ακόμη θυμηθείτε:

Ρωτάμε: «Ποιος είναι;»

Απαντάμε: «Η Γη»

Ρωτάμε: «Τι είναι;»

Απαντάμε: «Μεγάλη». (Κατηγορούμενο)

6. Μπορείτε να λύσετε το σταυρόλεξο που ακολουθεί;

1. Ο αριθμός των κατοίκων μιας χώρας

2. Οι μετεωρολογικές συνθήκες ενός τόπου (υγρασία, ζέστη, άνεμοι κτλ.)

3. Η συστηματική μόρφωση που δίνει το σχολείο

4. Η επιστήμη και η τέχνη της διακυβέρνησης ενός κράτους

5. Οι ενέργειες ενός ανθρώπου ή κράτους να αποκτήσει υλικά αγαθά

Αίγυπτος

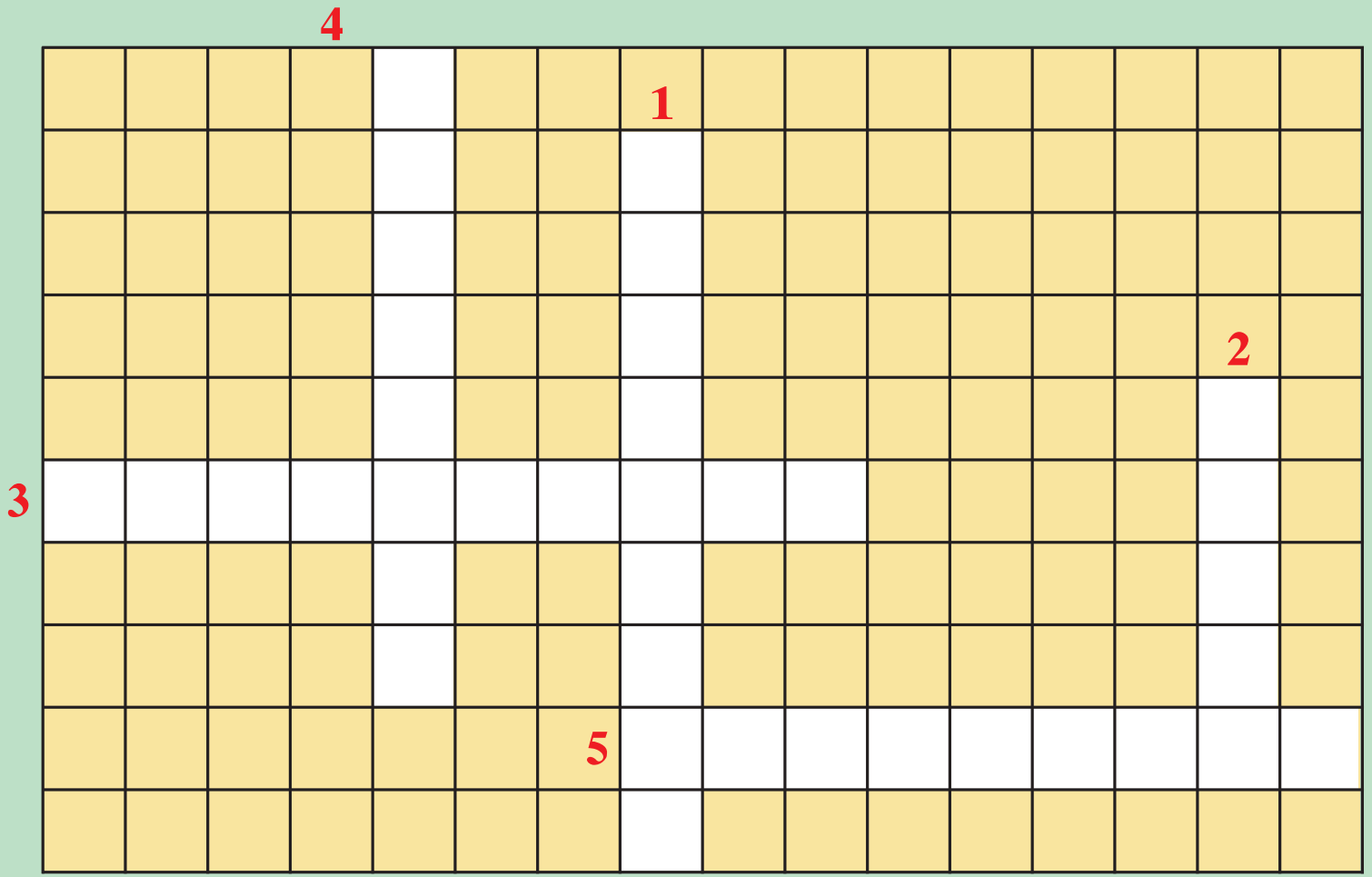

Συζητώντας με τη Λίντα

Ερ.: Στην Ελλάδα ήρθατε και οι τέσσερις μαζί;

Ναι. Ήρθαμε με λεωφορείο. Ήρθαμε μ΄ ένα ταξί μέχρι την Κρυσταλλοπηγή, από εκεί (...) μετά πήραμε πάλι ένα ταξί μέχρι την Καστοριά κι από εκεί πήραμε το λεωφορείο (...) μέχρι εδώ, στην Αθήνα. Και... δεν ξέραμε τίποτα, ούτε πού πάμε, ούτε καλημέρα, ούτε μία λέξη, τίποτα, τίποτα, τίποτα. Βέβαια μπήκαμε στο λεωφορείο και 5 η ώρα το πρωί φτάσαμε στο πρακτορείο. [Από] εκεί πήραμε ένα ταξί κι ήρθαμε μέχρι την Ομόνοια. Ακριβώς στην Ομόνοια, εκεί που είναι οι σκάλες. Περιμέναμε εκεί με τις τσάντες που είχαμε κι ήταν 6 το πρωί.

Αισθάνθηκα μόνη, σαν να μην υπήρχε κανείς άλλος στον κόσμο εκτός από μένα, τον Οδυσσέα και τα παιδιά. (Η φωνή της αλλάζει και είναι σαν να μονολογεί.) [Σκεφτόμουν]: Τι θέλω εδώ, σε μια ξένη χώρα; Και δεν ξέρω ούτε να μιλάω, πού θα πάμε; Ούτε σπίτι ούτε δουλειά, τίποτα, τίποτα, τίποτα. Εντελώς μόνοι.

Ελένη Συρίγου-Ρήγου, «Συζητώντας με τη Λίντα», εκδ. ΑΝΟΙΧΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Συζητώντας με τη Λίντα

Η Λίντα είναι μια Αλβανίδα μετανάστρια στην Ελλάδα.

1. Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε.

α. Πώς έφτασε μέχρι την πλατεία Ομονοίας στην Αθήνα;

β. Νομίζετε ότι ταξιδεύει μόνη της ή και με άλλους;

γ. Πώς λέει ότι νιώθει φτάνοντας στην Αθήνα;

2. Η Λίντα μετά από καιρό θέλει να στείλει γράμμα σε ένα αγαπημένο της πρόσωπο στην Αλβανία αλλά δεν ξέρει να γράφει ελληνικά. Γράφετε εσείς ένα γράμμα όπως θα το έγραφε εκείνη. Σ' αυτό μπορεί να λέει:

- αν βρήκε σπίτι και δουλειά και πώς
- αν έμαθε να μιλάει ελληνικά και πώς έμαθε
- πώς νιώθει στην καινούργια της πατρίδα
- τι της αρέσει και τι όχι
- πώς περνούν τα παιδιά της και ο άντρας της στην Ελλάδα
- πώς περνάει μια συνηθισμένη μέρα της

3. Ξαναγράψτε την ιστορία χρησιμοποιώντας διαφορετικά ρήματα από αυτά που χρησιμοποιεί η Λίντα, χωρίς να αλλάξει το νόημα του κειμένου. Μπορείτε να διαλέξετε μερικά από τα παρακάτω, βάζοντάς τα στο σωστό τύπο:

παίρνω, νιώθω, είμαι, ζητάω, μπαίνω, φτάνω, κάθομαι, γνωρίζω

π.χ. δεν ξέραμε τίποτα ⟶ *δε γνωρίζαμε τίποτα*

4. Η ιστορία είναι γραμμένη κυρίως σε α΄ πληθυντικό πρόσωπο («Ήρθαμε με λεωφορείο»). Μπορείτε να την ξαναγράψετε χρησιμοποιώντας μόνο το α΄ ενικό πρόσωπο («Ήρθα με λεωφορείο»);

– Βρείτε, όπου είναι δυνατόν, τα Υποκείμενα *(ρωτώντας «Ποιος;»)* και τα Αντικείμενα *(ρωτώντας «Τι;»)* στο παραπάνω απόσπασμα.

π.χ. «Πήραμε ένα ταξί»

Ποιος πήρε; Εμείς (Υποκείμενο)

Τι πήρε; Ένα ταξί (Αντικείμενο)

Για τη διασκέδαση και για την Τσιάπας

Το Σάββατο είναι η «μεγαλύτερη» ημέρα της εβδομάδας. Μπορεί να δουλεύουμε, αλλά θα προλάβουμε να κάνουμε μερικά ψώνια, ενώ το βράδυ είναι σίγουρη η έξοδος με φίλους. Ολα μπορούμε να τα προλάβουμε, όταν πρόκειται για τη διασκέδασή μας.

• **ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ** Οι «Ρομαντικοί Περίπατοι στην Ευρώπη» με τον **Δημήτρη Σγούρο** συνεχίζονται και σήμερα στο Μικρό Θέατρο της Αρχαίας Επιδαύρου, με έργα του Μπραμς, του Ραβέλ και του Μπαλακίρεφ.

• **ΘΑΣΟΣ** Στο Αρχαίο Θέατρο των Φιλίππων, θα ανεβεί για μία ημέρα η κωμωδία του Αριστοφάνη **«Αχαρνής»** από το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Βέροιας. Η σκηνοθεσία του έργου είναι του Γιώργου Αρμένη ενώ η μουσική των χορικών του Διονύση Τσακνή.

• **ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ - ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ** Στο αμφιθέατρο της Σίβηρης θα τραγουδήσουν σήμερα η **Ελένη Τσαλιγοπούλου** και ο **Νίκος Πορτοκάλογλου** στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Cosmote Κασσάνδρας. Ωρα έναρξης 9.30 μ.μ. και τιμή εισιτηρίου 15 ευρώ το κανονικό και 10 το μειωμένο.

• **ΗΡΑΚΛΕΙΟ** Ο **Μιχάλης Χατζηγιάννης** στο κηποθέατρο «Ν. Καζαντζάκης». Ωρα έναρξης 9.30 μ.μ.

• **ΡΕΘΥΜΝΟ** Στο πλαίσιο του Αναγεννησιακού Φεστιβάλ Ρεθύμνου, το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Κρήτης ανεβάζει τη μουσική παράσταση **«Ερωτόκριτος».** Ωρα έναρξης 9.30 μ.μ.

• **ΤΡΙΠΟΛΗ** Το Κέντρο Καλλιτεχνικής Πράξης του Δήμου Τρίπολης συνεχίζει το φεστιβάλ που έχει οργανώσει στην πόλη με μια συναυλία στο Πνευματικό Κέντρο του δήμου. Στη μουσική βραδιά συμμετέχουν οι **Κώστας Μυλωνάς** στο πιάνο, με τις **Ράνια Κυριαζή** και **Κατερίνα Ανδρέου** στο τραγούδι. Ωρα έναρξης 9.30 μ.μ.

• **ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑ - ΟΙΝΙΑΔΕΣ** Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Οινιάδων, η Σικυώνεια Σχολή Κιάτου θα ανεβάσει τις **«Βάκχες»** του Ευριπίδη.

• **ΧΑΛΚΙΔΑ** Η Συμφωνική Ορχήστρα Χαλκίδας ανεβάζει την οπερέτα του Θ. Σακελλαρίδη **«Βαφτιστικός»,** το Σάββατο 13 και την Κυριακή 14 Ιουλίου στο Μεσαιωνικό Φρούριο Κανήθου, στη Χαλκίδα. Η εκδήλωση γίνεται σε συνεργασία με καλλιτέχνες από την Εθνική Λυρική Σκηνή και πλαισιώνεται από το μπαλέτο του Φώτη Μεταξόπουλου και τη χορωδία του Διονύση Αποστολάτου.

Η Ελένη Τσαλιγοπούλου στο αμφιθέατρο της Σίβηρης

• **ΜΗΛΟΣ** Η Πειραματική Σκηνή Μήλου ανεβάζει δύο μονόπρακτες κωμωδίες του **Αντον Τσέχοφ, την «Αρκούδα»** και την **«Επέτειο»,** σε σκηνοθεσία του Θράσου Καμινάκη, στο μικρό θεατράκι του Πολιτιστικού Κέντρου Αδάμαντα. Στις 13, 14, 20 και 26 Ιουλίου και ώρα 11μ.μ. Προπώληση στα καταστήματα «Καλημέρα» και «Γεωργία».

• **ΝΑΞΟΣ** Στη μουσική σκηνή «Λαβύρυθμος» έχει οργανωθεί από την **«Πρωτοβουλία - Ενα σχολείο για την Τσιάπας»** μια ειδική βραδιά αφιερωμένη στους Ζαπατίστας του Μεξικού. Η βραδιά θα περιλαμβάνει έκθεση φωτογραφίας και χειροποίητων αντικειμένων των Ζαπατίστας, καθώς και συναυλία με τους μουσικούς του «Λαβύρυθμου».

• **ΖΑΚΥΝΘΟΣ** Οι μαριονέτες της **Κάρμεν Ρουγγέρη** με την παράσταση «ΚΟΠΠΕΛΙΑ» στις «Εν Ζακύνθω» συναντήσεις τέχνης. Ωρα έναρξης 9.30 μ.μ.

• **ΠΙΕΡΙΑ - ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ** Το φετινό «Φεστιβάλ Ολύμπου» ανοίγει με μια συναυλία του ο **Μίμης Πλέσσας,** το Σάββατο 13 Ιουλίου, στο Αρχαίο Θέατρο Διού.

• **ΚΟΖΑΝΗ** Το Οικολογικό Φεστιβάλ που διοργανώνει η εταιρεία περιβαλλοντικής έρευνας και ενημέρωσης ΟΙΚΟΤΟΠΙΑ στη Βλάστη Κοζάνης θα συνεχιστεί για δύο ακόμα ημέρες. Σήμερα θα ανέβει στο πάλκο ο **Σωκράτης Μάλαμας,** ενώ αύριο Κυριακή, που είναι και η τελευταία ημέρα του φεστιβάλ, θα τραγουδήσουν οι **Ευοί Ευάν,** οι **Λουδία** και οι **Τσοπάνα Rave.**

• **ΚΑΒΑΛΑ** Δεύτερη ημέρα του φεστιβάλ έθνικ μουσικής Καβάλας «Χύμα στο Κύμα» και στη σκηνή θα ανέβουν οι **Ακυρον,** οι **Ghico and the Gypsies,** και οι **Monie Monie Conniente & Διογένης Δασκάλου.**

• **ΝΑΟΥΣΑ** Στο θερινό Δημοτικό Θέατρο Νάουσας θα ανέβει σήμερα το έργο **«Ο Εμπορος της Βενετίας»** του Ουίλιαμ Σέξπιρ, από το ΔΗΠΕΘΕ Κέρκυρας.

• **ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΙ Φεστιβάλ Παραδοσιακού Χορού** στην κεντρική πλατεία Γαργαλιάνων, στις 9 μ.μ.

Από την εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 13/07/02

Οδηγός εκδηλώσεων

1. Στον Οδηγό Εκδηλώσεων της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία» διαβάστε για τις εκδηλώσεις που γίνονται και απαντήστε:

α. Ποια είναι η τραγουδίστρια της φωτογραφίας και πού θα τραγουδήσει;
β. Τι εκδηλώσεις γίνονται στη Νάξο;
γ. Πότε θα γίνει η συναυλία του Μίμη Πλέσσα στον Πλαταμώνα;
δ. Ποια είναι η τιμή εισιτηρίου για το κοινό στο Φεστιβάλ Κοσμοτέ Κασσάνδρας;
ε. Τι ώρα αρχίζει το φεστιβάλ στην Τρίπολη; Θα παρουσιαστεί θεατρική παράσταση ή κάτι άλλο;
στ. Πού θα πραγματοποιήσει η ΟΙΚΟΤΟΠΙΑ το Οικολογικό Φεστιβάλ της;
ζ. Πού μπορείτε να χορέψετε παραδοσιακούς χορούς;

2. Γράψτε κι εσείς για τον Οδηγό εκδηλώσεων της «Ελευθεροτυπίας» λίγα λόγια για μια εκδήλωση που θα γίνει στην περιοχή σας.
Ξεκινήστε γράφοντας με κεφαλαία γράμματα τον τόπο και στη συνέχεια δυο λόγια για την εκδήλωση (αν πρόκειται για συναυλία, έκθεση, θεατρική παράσταση κτλ.).
Να μιλήσετε οπωσδήποτε για την ώρα έναρξης, την τιμή του εισιτηρίου (αν υπάρχει) και τους καλλιτέχνες που θα πάρουν μέρος.

3. **ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ:** Χωριστείτε σε τέσσερις ομάδες και βρείτε διάφορες ελληνικές πόλεις ή χωριά που να αρχίζουν με καθένα από τα γράμματα αυτής της λέξης. Κερδίζει η ομάδα που θα βρει τα περισσότερα. Μετά βρείτε τους τόπους αυτούς σε ένα χάρτη.
Καλή επιτυχία!

4. Σημειώστε **Υ** για τα υποκείμενα και **Α** για τα αντικείμενα, απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις.

α. Ποιοι καλλιτέχνες θα τραγουδήσουν στη Χαλκιδική;

β. Τι έργο ανεβάζει το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Βέροιας στη Θάσο;

γ. Ποιος έχει σκηνοθετήσει την παράσταση και ποιος έχει γράψει τη μουσική;

δ. Τι ανεβάζουν στο Ρέθυμνο και στη Νάουσα;

ε. Ποιοι ανεβάζουν τις παραστάσεις σε αυτές τις πόλεις;

Θυμηθείτε!

Στην πρόταση: Εσύ γνωρίζεις νέους ανθρώπους και νέους τόπους.

ρωτάμε: «Ποιος γνωρίζει;»

και απαντάμε: «Εσύ» για να βρούμε το Υποκείμενο.

Επίσης ρωτάμε: «Τι γνωρίζει;»

και απαντάμε: «ανθρώπους και τόπους» για να βρούμε το Αντικείμενο.

5. Στην Κοζάνη η εταιρεία ΟΙΚΟΤΟΠΙΑ διοργανώνει ένα Οικολογικό Φεστιβάλ.
Η λέξη «οικολογικός» προέρχεται από την «Οικολογία»
(οίκος= σπίτι + λόγος < λέγω).
Στο λεξικό διαβάζουμε ότι η *«Οικολογία» μελετάει τις σχέσεις των ζωντανών οργανισμών μεταξύ τους και με το περιβάλλον.*
Μπορείτε να βρείτε μερικές λέξεις που να αρχίζουν με «οικο-» και μερικές ακόμα που να τελειώνουν σε «-λογος»;

π.χ.

οικο-γένεια βιο-**λόγος**

Τετράδια Ημερολογίου

9 Μαΐου

Αληθινά έχω χάσει την Αθήνα. Αισθάνομαι ξένος μες στην Αθήνα, δεν ξαναβρίσκω πια τις εντυπώσεις που μου έδινε ανέκαθεν η εικόνα της πολιτείας.
Λόγου χάρη το Σύνταγμα με τα κυπαρίσσια ή η θέα της πόλης από την Ακρόπολη ή η θέα της Καστέλας από μακριά ή η λεωφόρος Συγγρού, όλα αυτά ξυπνούσαν μέσα μου ορισμένες ψυχικές καταστάσεις που τώρα τις έχασα και μου φαίνεται σα να σκεπάστηκε η Αθήνα μ' ένα πέπλο που μου κρύβει την αληθινή μορφή της.
Χάθηκε από τα μάτια μου η ζωηράδα, η φρεσκάδα, η χάρη της Αθήνας, βλέπω τα ίδια πράγματα και δεν είναι τα ίδια. Είναι σαν ένα άτονο, πεζό, νεκρό αντίγραφο ενός πίνακα που τον έχω αγαπήσει. Χάθηκε η ψυχή του τοπίου. Αναπολώ τη γοητεία του και δεν τη νιώθω πια. Αναρωτιέμαι: «Θα ξαναβρώ άραγε την Αθήνα που την έχω χαμένη; Θα είναι το ίδιο πράγμα όπως ήτανε πριν;»
Αυτό μου συνέβηκε από την αρχή της Κατοχής και το συνειδητοποίησα σιγά-σιγά, τώρα όμως αρχίζει να με πιέζει παραπάνω από άλλοτε. Όλα με πιέζουν περισσότερο, για τούτο φέτος δουλεύω λιγότερο, ενώ στα 1942, μες στη φρίκη του λιμού, των επιδημιών και των άλλων φοβερών πραγμάτων που συνέβαιναν τριγύρω μου, δούλεψα τόσο ενταντικά!
Λέω ένα πέπλο σκεπάζει την Αθήνα, μα νιώθω πως είναι κάμποσα στρώματα αγωνίας από πάνω της, που μ' εμποδίζουν να δω τη γνήσια μορφή της και μου δίνουν την εντύπωση πως είμαι σε άλλο τόπο.

Από τα «Τετράδια Ημερολογίου» του Γιώργου Θεοτοκά, έβδομο τετράδιο, σελ. 470

Τετράδια Ημερολογίου

1. Διαβάστε προσεκτικά τη σελίδα που ακολουθεί από τα «Τετράδια Ημερολογίου 1939-1953» του Γ. Θεοτοκά και επιλέξτε την πιο σωστή απάντηση.

Α. Ο συγγραφέας έχει χάσει την Αθήνα

α. αν και κατοικεί σε αυτή την πόλη

β. επειδή δεν κατοικεί πια σε αυτή την πόλη

γ. επειδή δεν μπορεί να τη δει καθαρά, αφού ένα πέπλο τη σκεπάζει

Β. Σύμφωνα με το κείμενο

α. Η Αθήνα είναι πάντα μια ζωηρή, φρέσκια και γεμάτη χάρη πόλη

β. Η Αθήνα άλλες φορές είναι κι άλλες δεν είναι έτσι

γ. Η Αθήνα δεν είναι πια έτσι

Γ. Ο συγγραφέας νιώθει ότι η πόλη του άρχισε να αλλάζει

α. κατά τη διάρκεια της Κατοχής

β. πριν από την Κατοχή

γ. αμέσως μετά το τέλος της Κατοχής

2. Γράψτε κι εσείς για το ημερολόγιό σας μια μικρή παράγραφο για τις αλλαγές που παρατηρείτε τα τελευταία χρόνια στην περιοχή όπου μένετε καθώς και πώς αισθάνεστε γι' αυτές.

3. Μπορείτε να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με άλλες που έχουν σχεδόν την ίδια σημασία, χωρίς να αλλάξει το νόημα;

4. Μιλήστε εσείς για το συγγραφέα, βάζοντας τα ρήματα του κειμένου στο γ΄ ενικό πρόσωπο και σε χρόνους του παρελθόντος.

Θυμηθείτε ότι οι χρόνοι του παρελθόντος είναι ο Παρατατικός, ο Αόριστος και ο Υπερσυντέλικος.

Μπορείτε να αρχίσετε έτσι: «Ο Γ. Θεοτοκάς είχε χάσει την Αθήνα. Αισθανόταν…»

5. Βρείτε το κατηγόρημα στα ρήματα του κειμένου που είναι μέσα σε κύκλο.

Θυμηθείτε ότι το κατηγόρημα μπορεί να έχει τις παρακάτω μορφές:

α) Ρήμα, π.χ. Η φρεσκάδα της Αθήνας χάθηκε.

β) Ρήμα και Αντικείμενο, π.χ. Η Αθήνα κρύβει τη μορφή της.

γ) Ρήμα και Κατηγορούμενο, π.χ. Η Αθήνα είναι το νεκρό αντίγραφο ενός πίνακα.

ΖΩΡΖ ΜΟΥΣΤΑΚΙ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Οι αφεντάδες παίζουν τάβλι, αδιάφοροι για τον ήχο της θάλασσας και τη φωνή της Ομ Καλσούμ που ξεχύνεται στην ατμόσφαιρα. Τα ζαχαροπλαστεία ξεχειλίζουν από ποικιλόχρωμα γλυκά, πολύχρωμα λουκούμια, ιριδίζοντα ποτά. Στο δρόμο τα καροτσάκια πουλάνε ξερά φρούτα, ελιές, αρνίσια σουβλάκια και το τσάι με τη μέντα.

Αντικρυστά, λαμπτήρες με νέον και λάμπες πετρελαίου, μεγάλα κτίρια και ταπεινά μαγαζάκια, κάρα και αμερικάνικα αυτοκίνητα· η Αλεξάνδρεια δείχνει ταυτόχρονα τα δύο της πρόσωπα.

Η τρυφερότητα, η φιλοξενία, το χιούμορ, μ' ανάθρεψαν και με πότισαν όσο και οι τηγανίτες από κουκιά και ο χυμός των χαρουπιών.

Ξαναβλέπω, ξαναζώ την Αλεξάνδρεια, πόλη του μεσημεριανού ύπνου και της ατέρμονης νύχτας, όπου η αναταραχή διατηρεί μια αξιοπρέπεια, παντού όπου ο χλιαρός αέρας γεμίζει από μυρωδιές, από βλέμματα με σημασία, από ανάλαφρα γέλια. Την ξαναβρίσκω στις τέσσερις γωνιές της οικουμένης, από τον Περσικό Κόλπο ως τον Καναδά, στη Λισσαβώνα ή στο Μπουένος Άιρες, σ' ένα προάστειο της Αθήνας, στην Όξφορντ Στριτ του Λονδίνου, στις αγορές της Χάιφας και του Ποντιτσέρι, σε μια ακρογιαλιά του Ρίο, σ' ένα δρομάκι της Ρώμης, στις ράμπλες της Βαρκελώνης... Η Αλεξάνδρεια μ' άνοιξε στον κόσμο, στις γλώσσες και στις πίστεις. Ποιόν ξενητεμό μπορεί να δοκιμάσει, περιδιαβαίνοντας τον κόσμο, αυτός που έζησε τη σχολική του ηλικία σ' αυτή την πόλη, όπου η ίδια τάξη συγκέντρωνε όλα τα έθνη, τις κουλτούρες και τις υπάρχουσες θρησκείες;

Η Αλεξάνδρεια συνέρχεται από τον πόλεμο, ο κόσμος βγαίνει από τα ερείπιά του.

Από το περιοδικό «Ομπρέλα», Σεπτ.-Νοέμβρ. 2002

Αναμνήσεις από την Αλεξάνδρεια

1. Μπορείτε να βρείτε

α. ποιος είναι ο αφηγητής;

β. πού και πότε συμβαίνουν όσα μας αφηγείται;

γ. ποιες άλλες πόλεις του κόσμου συναντάμε στο κείμενο;

δ. τι συναντάει κανείς στα μαγαζιά και στους δρόμους της πόλης του αφηγητή;

2. Διαλέξτε μία από τις πόλεις που διαβάσατε στο κείμενο και θα θέλατε να γνωρίσετε από κοντά. Βρείτε τη στο χάρτη, μαζέψτε πληροφορίες και μιλήστε στην τάξη γι' αυτή. Θυμηθείτε να μιλήσετε για τους κατοίκους της και τη γλώσσα που μιλάνε, τα σημαντικότερα μνημεία της, καθώς και για το παρελθόν της.

3. Αλληλογραφείτε με ένα παιδί στην ίδια ηλικία μ' εσάς που μένει σε άλλη περιοχή. Θέλετε να το πείσετε να επισκεφτεί στις διακοπές τη δική σας περιοχή γι' αυτό του γράφετε ένα γράμμα. Του μιλάτε για τα ομορφότερα και τα ασχημότερα σημεία της περιοχής σας, για τα μαγαζιά, τον τρόπο που διασκεδάζετε με τους φίλους σας και ό,τι άλλο θέλετε.

4. Δώστε έναν άλλο τίτλο στο κείμενο και εξηγήστε γιατί τον προτιμάτε.

5. Κοιτάξτε προσεκτικά το κείμενο από το σημείο «Οι αφεντάδες **παίζουν** τάβλι… μέχρι… από ανάλαφρα γέλια» και μεταφέρετε όλη την αφήγηση στο παρελθόν. Μπορείτε να ξεκινήσετε έτσι: «Οι αφεντάδες **έπαιζαν** τάβλι……»

6. Βρείτε μέσα στο κείμενο και σημειώστε πέντε μεταβατικά και πέντε αμετάβατα ρήματα.

Θυμηθείτε ότι μεταβατικά ρήματα είναι αυτά που έχουν αντικείμενο.
(π.χ. Η τρυφερότητα με ανάθρεψε. Ποιον ανάθρεψε; Εμένα
Οι αφεντάδες παίζουν τάβλι. Τι παίζουν οι αφεντάδες; Τάβλι)
Αμετάβατα είναι αυτά που δεν παίρνουν αντικείμενο.
(π.χ. Η Αλεξάνδρεια συνέρχεται από τον πόλεμο)

7. Βρείτε και κυκλώστε μερικούς από τους τόπους που διαβάσατε στο κείμενο.
Οι τόποι που θα κυκλώσετε πρέπει να είναι 5.

Φ	Β	Α	Ρ	Κ	Ε	Λ	Ω	Ν	Η	Λ	Α	Ζ
Ε	Φ	Α	Σ	Α	Γ	Ο	Ν	Η	Σ	Λ	Σ	Χ
Ρ	Α	Λ	Ε	Ξ	Α	Ν	Δ	Ρ	Ε	Ι	Α	Ψ
Κ	Υ	Ζ	Ε	Σ	Η	Δ	Β	Γ	Ε	Η	Δ	Ω
Η	Θ	Χ	Ρ	Δ	Ξ	Ι	Μ	Φ	Ρ	Ξ	Φ	Σ
Μ	Ι	Ψ	Α	Θ	Η	Ν	Α	Δ	Τ	Κ	Γ	Β
Χ	Ο	Ω	Τ	Φ	Κ	Ο	Κ	Σ	Υ	Λ	Η	Ν
Α	Π	Β	Υ	Γ	Λ	Ψ	Ρ	Ω	Μ	Η	Ξ	Δ
Ψ	Ν	Ν	Θ	Η	Μ	Ω	Φ	Α	Θ	Ν	Κ	Γ

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΕ 80 ΜΕΡΕΣ

Το νησί της Σιγκαπούρης δεν παρουσιάζει γραφικότητα στους επισκέπτες γιατί δεν έχει καθόλου βουνά, αλλά είναι όμορφο. Έχει ένα καταπράσινο πάρκο και μεγάλους δρόμους και λεωφόρους. Ένα όμορφο αμαξάκι που το έσερναν ένα ζευγάρι ζωηρά ολλανδικά άλογα ξενάγησε τον Φιλέα Φογκ και την Αούντα ανάμεσα στις ατέλειωτες σειρές των φοινίκων, των γαριφαλόδεντρων και των λουλουδιών. Υπήρχαν δάση από πιπερόδεντρα και άλλα τροπικά φυτά. Η ατμόσφαιρα μοσχοβολούσε από τ' αρώματα των λουλουδιών, ενώ ένα κοπάδι από μαϊμούδες τσίριζαν, πηδώντας από κλαδί σε κλαδί.

Ύστερα από δυο ώρες περίπατο, η Αούντα κι ο Φογκ γύρισαν στην πόλη με τα παράξενα χτισμένα σπίτια της, με τους ανθισμένους κήπους ολόγυρα σ' αυτά, πλούσιους σε τροπικά φρούτα. Στις δέκα ξαναμπήκαν στο πλοίο, έχοντας πάντα πίσω τους τον ντετέκτιβ Φιξ.

Ο Πασπαρτού, που είχε αγοράσει μερικές ντουζίνες μάνγκο-ένα φρούτο μεγάλο σαν πορτοκάλι, με καφέ χρώμα απ' έξω και κόκκινο μέσα και με υπέροχη γεύση-, τους περίμενε πάνω στο κατάστρωμα. Χαμογελώντας πρόσφερε μερικά μάνγκο στην Αούντα που τον ευχαρίστησε με πολλή ευγένεια.

Στις έντεκα το Ραγκούν βγήκε από το λιμάνι της Σιγκαπούρης πλέοντας ολοταχώς προς το Χονγκ Κονγκ, τη μικρή αγγλική αποικία κοντά στις κινέζικες ακτές. Ο Φιλέας Φογκ λογάριαζε να διανύσει εκείνη την απόσταση των χιλίων τριακοσίων μιλίων σε έξι μέρες, για να προλάβει το πλοίο που έφευγε στις 6 Νοεμβρίου για τη Γιοκοχάμα, το πιο σπουδαίο λιμάνι της Ιαπωνίας.

Το Ραγκούν είχε ξεφορτώσει πολλούς επιβάτες στη Σιγκαπούρη. Ανάμεσα σ' αυτούς υπήρχαν Ινδοί, Κεϋλανοί, Κινέζοι, Μαλαίοι και Πορτογάλοι, οι περισσότεροι φτωχοί επαγγελματίες.

Ο καιρός, που ήταν καλός ως τότε, άλλαξε με το τελευταίο τέταρτο της Σελήνης. Σηκώθηκε αέρας και μεγάλα κύματα...

Το Ραγκούν συνέχιζε με δυσκολία το ταξίδι και οι επιβάτες κοίταζαν κουρασμένοι τα μεγάλα κύματα που ανατάραζαν το σκάφος. Ο καπετάνιος υπολόγιζε ότι θα έφταναν στο Χονγκ Κονγκ με καθυστέρηση είκοσι ωρών και περισσότερο, αν συνεχιζόταν η κακοκαιρία.

Ο Φιλέας Φογκ κοίταζε την αγριεμένη θάλασσα, που έμοιαζε να παλεύει για να τον καθυστερήσει, αλλά δε φαινόταν να ανησυχεί.

Η Αούντα τον θαύμαζε για την ψυχραιμία και την απάθειά του από την πρώτη στιγμή που τον είχε γνωρίσει.

Στις 4 του μήνα όμως, η θάλασσα ησύχασε και ο καιρός άρχισε να καθαρίζει. Ο Φογκ είχε μια καθυστέρηση εικοσιτεσσάρων ωρών και φυσικά θα έχανε το πλοίο για τη Γιοκοχάμα.

Ο γύρος του κόσμου σε 80 μέρες
Ιούλιος Βερν
εκδ. Στρατίκης/σελ. 64,67

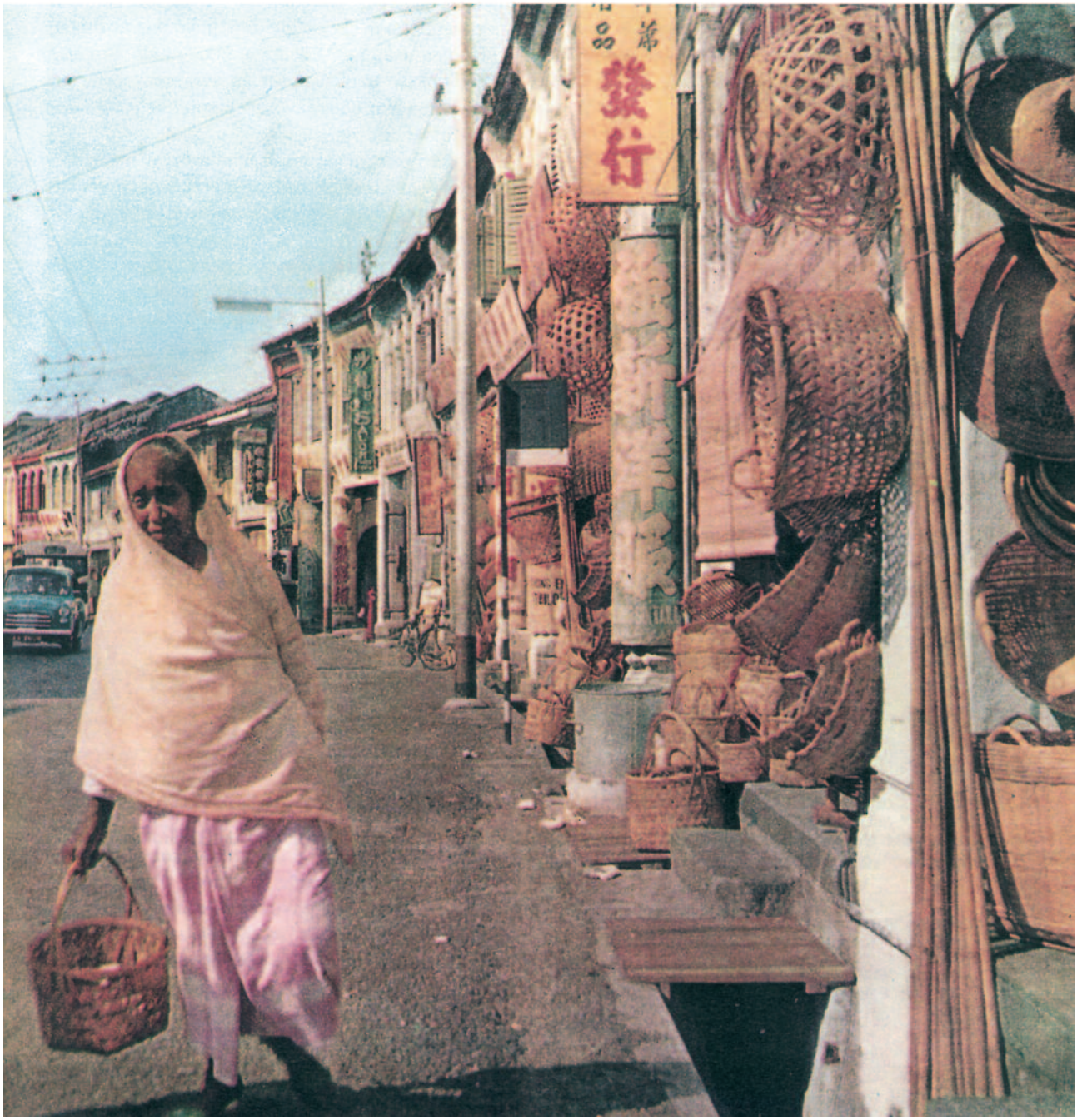

Ο γύρος του κόσμου σε 80 μέρες

1. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο και απαντήστε.

α. Πόσα πρόσωπα παρουσιάζονται σε αυτό το απόσπασμα; Βρείτε τα ονόματά τους.

β. Πώς παρουσιάζεται το νησί της Σιγκαπούρης σύμφωνα με την περιγραφή του Ιουλίου Βερν; Ποια φυτά συναντάει κανείς εκεί;

γ. Πώς είναι το φρούτο μάνγκο;

δ. Σε ποια πόλη θέλει να φτάσει ο Φιλέας Φογκ φεύγοντας από τη Σιγκαπούρη; Πού θα πάει μετά;

ε. Από ποιες χώρες έχουν έρθει οι επιβάτες που κατέβηκαν από το πλοίο Ραγκούν στη Σιγκαπούρη;

2. Η Σιγκαπούρη και η Γιοκοχάμα που αναφέρει ο Βερν είναι δύο μεγάλα λιμάνια. Χωριστείτε σε τρεις ομάδες και βρείτε δέκα ακόμη μεγάλα λιμάνια.
Κερδίζει η ομάδα που θα τελειώσει πρώτη. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για βοήθεια και ένα παγκόσμιο χάρτη.

3. Σχολιάστε τον τίτλο του έργου. Πιστεύετε ότι σήμερα είναι δυνατόν να πραγματοποιήσετε το γύρο του κόσμου σε 80 μέρες;
Χωριστείτε σε δύο ομάδες και προσπαθήστε να σχεδιάσετε το γύρο του κόσμου σε λιγότερο από 80 μέρες.
Ορίστε την αρχή, τη μέση και το τέλος του ταξιδιού, βρείτε στην υδρόγειο σφαίρα τους αντίστοιχους τόπους και αποφασίστε ποια μεταφορικά μέσα θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε για να μειώσετε το χρόνο που θα χρειαστείτε.
Κερδίζει η ομάδα που θα χρειαστεί λιγότερο χρόνο.

4. Στο τέλος του κειμένου ο καιρός χαλάει, σηκώνεται αέρας και μεγάλα κύματα. Προσπαθήστε να δώσετε μια πιθανή συνέχεια στην ιστορία του Βερν, περιγράφοντας τις περιπέτειες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το πλοίο Ραγκούν από τη Σιγκαπούρη ως το Χονγκ Κονγκ.

5. Διαβάστε τώρα τη συνέχεια της ιστορίας. Μοιάζει καθόλου με τη δική σας ιστορία;

6. Ξαναγράψτε το κείμενο χρησιμοποιώντας όσο μπορείτε περισσότερο το ρήμα ***είμαι-ήμουν*** σε διάφορους τύπους. Κάντε όποιες άλλες αλλαγές είναι απαραίτητες, ώστε να μην αλλάξει το νόημα.

Κοιτάξτε το παράδειγμα.
Το νησί της Σιγκαπούρης έχει ένα καταπράσινο πάρκο και μεγάλους δρόμους.
Το πάρκο στο νησί της Σιγκαπούρης είναι καταπράσινο και οι δρόμοι είναι μεγάλοι.

Τόποι

Τάξη Α΄